

**Lietuvos Respublikos Vyriausybės
veiklos integracijos į Europos Sąjungą
srityje 2004 m. apžvalga**

Vilnius, 2005 m. vasario 14 d.

TURINYS

IŽANGA	4
---------------------	---

I DALIS. AKTUALIAUSIŲ ES KLAUSIMŲ 2004 M. APŽVALGA..5

1. SVARBIAUSIEJI POLITINIAI INTEGRACIJOS Į ES KLAUSIMAI	5
2. SVARBIAUSIEJI EKONOMINIAI INTEGRACIJOS Į ES KLAUSIMAI	6
2.1. <i>Derybos dėl ES finansinės perspektyvos 2007-2013 m.</i>	6
2.2. <i>Lisabonos strategijos peržiūra</i>	6
2.3. <i>„Greito starto“ projektų, svarbių pilnaverčiam dalyvavimui ES energetikos ir transporto vidaus rinkoje, įgyvendinimas</i>	7
2.4. <i>Tolesnė ekonominė integracija į Europos Sąjungą</i>	7
2.5. <i>Bendrojo programavimo dokumento (BPD) įgyvendinimas</i>	8
3. SVARBIAUSIEJI KLAUSIMAI, KURIANT BENDRĄ LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO ERDVĘ	8
4. SPECIFINIAI LIETUVAI AKTUALŪS KLAUSIMAI	9
4.1. <i>Supaprastintas asmenų tranzitas iš Kaliningrado srities ir į ją</i>	9
4.2. <i>Ignalinos AE uždarymas</i>	9
5. SVARBIAUSIEJI ES IŠORINĖS POLITIKOS KLAUSIMAI	10
5.1. <i>ES - Rusijos santykių plėtotė</i>	10
5.2. <i>Santykiai su Ukraina ir Moldova</i>	11
5.3. <i>Santykiai su Pietų Kaukazo valstybėmis</i>	11
5.4. <i>Santykiai su Baltarusija</i>	11
5.5. <i>ES plėtra</i>	11
5.6. <i>Išoriniai ekonominiai santykiai</i>	12
6. ATSTOVAVIMAS ES INSTITUCIJOSE IR ADMINISTRACINIŲ GEBĖJIMŲ PLĖTRA	12
6.1. <i>Lietuvos piliečių įsidarbinimas ES institucijose</i>	12
6.2. <i>ES agentūrų ar jų padalinių steigimas Lietuvoje</i>	13
6.3. <i>Administracinių gebėjimų dalyvauti ES veikloje plėtra Lietuvoje</i>	13
6.4. <i>ES teisės aktų vertimų būklė</i>	14
6.5. <i>Lietuvos integracijos į ES poveikio vertinimas</i>	14
7. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS APIE ES	14

II DALIS. ES REIKALŲ KOORDINAVIMO SISTEMOS

APŽVALGA	16
-----------------------	----

1. TEISINIO ES REIKALŲ KOORDINAVIMO PAGRINDO PLĖTRA	16
2. LIETUVOS NARYSTĖS ES INFORMACINĖS SISTEMOS (LINESIS) KŪRIMO APŽVALGA	16
3. SOCIALINIŲ IR EKONOMINIŲ PARTNERIŲ DALYVAVIMAS DERYBINIŲ POZICIJŲ RENGIME	17
4. BENDRADARBIAVIMAS SU LIETUVOJE IŠRINKTAIS EUROPOS PARLAMENTO NARIAIS	18
5. LR SEIMO IR LR PREZIDENTO ĮSITRAUKIMAS Į ES REIKALŲ KOORDINAVIMĄ	19

III DALIS. DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ VEIKLOJE 2004 M.

APŽVALGA	21
-----------------------	----

1. LIETUVOS ES REIKALŲ DARBO GRUPIŲ VEIKLA	21
2. ES TARYBŲ IR VYRIAUSYBĖS PASITARIMŲ STATISTIKA	22
3. COREPER I/II IR MINISTERIJŲ VALSTYBĖS SEKRETORIŲ PASITARIMŲ APŽVALGA	23
4. DALYVAVIMAS ES TARYBOS BEI EUROPOS KOMISIJOS DARBO GRUPIŲ IR KOMITETŲ VEIKLOJE	24
5. DALYVAVIMAS EUROPOS VADOVŲ TARYBOSE (ESVT)	26

IV DALIS. ES TEISĖS PERKĖLIMO IR ĮGYVENDINIMO

PROCESO APŽVALGA	27
-------------------------------	----

1. ES TEISĖS PERKĖLIMO IR ĮGYVENDINIMO PLANAVIMAS	27
2. DIREKTYVŲ NOTIFIKAVIMAS EUROPOS KOMISIJAI	27
3. VIDAUS RINKOS DIREKTYVŲ PERKĖLIMAS	28

4. PAŽEIDIMO PROCEDŪRA.....	28
5. REZULTATAI IR PERSPEKTYVOS.....	29
PRIEDAI.....	30
1. INFORMACIJA APIE LIVADIS SURENGTUS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ MOKYMUS ES KLAUSIMAIS 2004 M.	31
2. ES TEISĖS AKTŲ VERTIMŲ BŪKLĖ	32
3. VISUOMENĖS NUOMONĖS LIETUVOS NARYSTĖS ES KLAUSIMU RAIDAI (GRAFIKAS).....	34
4. KELETAS IŠVADŲ IŠ TNS GALLUP APKLAUSOS, ATLIKTOS EUROPOS KOMISIJOS ATSTOVYBĖS LIETUVOJE UŽSAKYMU 2004 M. RUGPJŪČIO MĖN.	35
5. 2004 M. ES TARYBŲ STATISTIKA.....	36
6. ES TARYBOS DARBOTVARKĖS KLAUSIMŲ PRISTATYMAS VYRIAUSYBĖS PASITARIMUOSE	37
7. SU ES TARYBOS POSĖDŽIAIS NESUSIJUSIŲ LIETUVAI SVARBIŲ EUROPOS INTEGRACIJOS KLAUSIMŲ SVARSTYMAS VYRIAUSYBĖS PASITARIMUOSE	38
8. MINISTERIJŲ VALSTYBĖS SEKRETORIŲ PASITARIMUOSE SVARSTYTI EUROPOS INTEGRACIJOS KLAUSIMAI	39
9. POZICIJŲ PATEIKIMO COREPER I DARBOTVARKĖS KLAUSIMAIS STATISTIKA 2004 M.....	41
10. DALYVAVIMO ES TARYBOS BEI EUROPOS KOMISIJOS DARBO GRUPIŲ IR KOMITETŲ SUSITIKIMUOSE APIMČIŲ ĮVERTINIMAS (2004 M. GEGUŽĖS – GRUODŽIO MĖN.).....	43
11. KOMITETAI IR DARBO GRUPĖS, KURIOSE 2004 M. GEGUŽĖS-GRUODŽIO MĖN. NĖ KARTO NEDALYVAVO LIETUVOS ATSTOVAI.....	44
12. 2004 M. VYKUSIŲ ES TARYBOS DARBO GRUPIŲ POSĖDŽIŲ IR GAUTŲ ATASKAITŲ SUVESTINĖ (REMIANTIS LINESIS SISTEMOS DUOMENIMIS).....	45
13. KELIŲ IŠLAIDŲ Į ES TARYBOS DARBO GRUPIŲ IR KOMITETŲ POSĖDŽIUS KOMPENSAVIMAS	51
14. ES TEISĖS PERKĖLIMO IR ĮGYVENDINIMO PROCESO 2004 METAIS STATISTINIAI DUOMENYS ..	53

Ižanga

Šios apžvalgos tikslas – sistemingai apžvelgti ir įvertinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės integracijos į Europos Sąjungą veiklą 2004 metais. Šios veiklos laukas labai platus, todėl parengtoji apžvalga turėtų padėti išskirti svarbiausiuosius jos aspektus ir identifikuoti sprendimo reikalaujančius klausimus.

Apžvalgą sudaro keturios dalys: svarbiausiųjų 2004 m. integracijos į ES klausimų apžvalga, ES reikalų koordinavimo sistemos apžvalga, dalyvavimo ES institucijų veikloje apžvalga ir ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo proceso apžvalga.

Apžvalga parengta bendromis Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos ir Užsienio reikalų ministerijos pastangomis. Ruošiant šį dokumentą, prisidėjo dauguma ministerijų ir Vyriausybės įstaigų.

Apžvalgai parengti naudotasi Vyriausybės kanceliarijos ir Užsienio reikalų ministerijos sukaupta informacija, taip pat Vyriausybės institucijų pateiktais atsakymais į klausimynus apie Lietuvoje veikiančių ES reikalų darbo grupių veiklą bei Lietuvos atstovų dalyvavimą ES Tarybos komitetų ir darbo grupių susitikimuose.

Ši apžvalga buvo apsvastyta 2005 m. vasario 14 d. Vyriausybės pasitarime.

I dalis. Aktualiausių ES klausimų 2004 m. apžvalga

1. Svarbiausieji politiniai integracijos į ES klausimai

2004 m. gegužės 1 d. Lietuvos Respublikos Seimas, pažymėdamas sėkmingai užbaigtą dviejų pagrindinių užsienio politikos tikslų įgyvendinimo etapą Lietuvai tapus visateise NATO ir Europos Sąjungos nare, priėmė rezoliuciją dėl Lietuvos Respublikos užsienio politikos kryptių Lietuvai tapus visateise NATO nare ir Europos Sąjungos nare. Rezoliucijoje įtvirtinami Lietuvos, kaip ES šalies narės, pagrindiniai siekiai.

2004 m. spalio 5 d. pasirašytas trylikos Lietuvos Respublikos politinių partijų susitarimas dėl pagrindinių valstybės užsienio politikos tikslų ir uždavinių 2004-2008 m. Jame išpareigota užtikrinti Lietuvos Respublikos užsienio politikos tęstinumą, taip pat deklaruoti tolesnės integracijos į Europos Sąjungą siekiai. Daugelis šio susitarimo nuostatų perkeltos į 2004 m. gruodžio 14 d. patvirtintą XIII-osios Vyriausybės programą.

2004 m. birželio 13 d. Europos Parlamento rinkimuose Lietuva išrinko 13 Europos Parlamento narių.

2004 m. birželio 22 d. baigėsi derybos dėl Sutarties dėl Konstitucijos Europai. 2004 m. spalio 29 d. Sutartis buvo pasirašyta Romoje, o lapkričio 11 d. ratifikuota Lietuvos Respublikos aštuntos kadencijos Seime.

Šios Sutarties teksto teisinės lingvistinės peržiūros metu 2004 m. rugsėjo mėn. buvo iškeltas klausimas dėl piniginio vieneto „euro“ rašybos. Lietuvos, Latvijos, Vengrijos ir Slovėnijos iniciatyva buvo pasiektas neformalus sutarimas dėl lankstesnio „euro“ termino vartojimo lietuvių, latvių, vengrų ir slovėnų kalbomis. Lietuviškame Sutarties tekste žodis „euras“ vartojamas pagal visas lietuvių kalbos taisykles, išskyrus vienaskaitos vardininką, kuriame vartojamas visoms ES šalių narių kalboms vienodas terminas „euro“. Tačiau pagal pasiektą neformalų susitarimą, toks „euro“ termino vartojimas taikomas išimtinai atitinkamuose teisės aktuose ir neįtakoja jo vartojimo bendrinėje kalboje pagal galiojančias lietuvių kalbos taisykles.

Tarp praktinių Sutarties taikymo klausimų iškilo pirmininkavimo Europos Sąjungoje grupių ir eilės klausimas. 2004 m. gruodžio 13 d. Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryba patvirtino pirmininkavimo tvarką, kurioje numatyta, kad Lietuva kartu su Airija ir Graikija pirmininkaus Europos Sąjungai 2013 m. sausio 1 d. – 2014 m. birželio 30 d.

2004 m. lapkričio 24 d. vykęs Vyriausybės pasitarimas pavedė Užsienio reikalų ministerijai, bendradarbiaujant su LR Vyriausybės kanceliarija bei kitomis suinteresuotomis institucijomis, išnagrinėti finansinių, personalo bei kitų išteklių, susijusių su Lietuvos pirmininkavimu ES, poreikį ir iki 2005 m. birželio 1 d. pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei preliminarius pasiūlymus dėl Lietuvos pasirengimo pirmininkavimui ES veiksų plano.

2. Svarbiausieji ekonominiai integracijos į ES klausimai

2.1. Derybos dėl ES finansinės perspektyvos 2007-2013 m.

Derybos dėl finansinės perspektyvos prasidėjo 2004 m. vasario mėn. Pirmininkaujanti Airija, atsižvelgusi į valstybių narių diskusiją, parengė ataskaitą, kurioje apibendrina atskirų valstybių pozicijas. Olandija tęsė šį darbą pagal ES daugiametėje programoje numatytą grafiką ir toliau ieškojo bendrųjų pozicijų dėl atskirų Europos Komisijos pasiūlymų. Liuksemburgas pradės formuoti derybinį paketą, siekdamas priimti politinį sprendimą iki 2005 metų vidurio dėl ES biudžeto ir politikos instrumentų kitoje ES finansinėje perspektyvoje.

Lietuva derybose dėl ES finansinės perspektyvos 2004 m.:

- pasisakė už deramų sąlygų sudarymą naujų narių dalyvavimui Europos bendrijos programose (moksliniai tyrimai, konkurencingumo ir inovacijų skatinimas, trans-europinių tinklų plėtra, švietimas, užimtumo skatinimas, Ignalinos programa 2007–2013);
- pasisakė už sanglaudos politikos prioritetą neturtingiausiems ES narėms, aiškesnį paramos paskirstymą (atspindint šalies narės išsivystymo lygį), lankstų 4 procentų taisyklės taikymą (pvz., šios taisyklės taikymas turėtų remtis į naujausią ir individualią BVP augimo statistiką); pasisakė už kaimo plėtros finansavimą neturtingiausiems narėms;
- pasisakė už finansinį ES solidarumą ES išorinės sienos stiprinimui, pažymėjo, kad Kaliningrado asmenų tranzito schemos finansavimas iš ES biudžeto turi būti tęsiamas;
- siekė, kad ES pagalba, teikiama per Europos kaimynystės ir partnerystės instrumentą, būtų labiau subalansuota tarp Rytų ir Pietų kaimynių, didesnį finansavimą skiriant Rytų Europos šalims, akcentavo bendradarbiavimo abipus ES sienos svarbą.

2.2. Lisabonos strategijos peržiūra

2004 m. pavasario Europos vadovų taryboje buvo svarstoma Lisabonos strategijos įgyvendinimo pažanga. Rengiantis šiam Europos vadovų tarybos posėdžiui, Lietuva suformulavo savo pagrindinius prioritetus dėl Lisabonos strategijos:

- ekonominė ir socialinė sanglauda;
- teisinio reguliavimo supaprastinimas;
- ES vidaus rinkos užbaigimas;
- investicijas į infrastruktūrą, mokslinius tyrimus ir inovacijas.

Rengiantis Lisabonos strategijos pasiektų tikslų (per 5 strategijos įgyvendinimo metus nuo 2000 m.) peržiūrai, 2004 m. lapkričio 1 d. buvo pristatytos aukšto lygio ekspertų darbo grupės (vadovaujamos buvusio Nyderlandų ministro pirmininko Wim Kok) išvados, kuriose konstatuojama, kad Lisabonos strategijos įgyvendinimo pažanga yra ribota, tačiau jos tikslai išlieka aktualūs.

Lietuvai svarbu, kad 2005 m. pavasarį, peržiūrint Lisabonos strategiją, būtų atsižvelgta į Lietuvos ekonominę ir socialinę pažangą bei ūkio struktūrą. Strategijoje turi būti įvertinta valstybių narių specifika. Lisabonos strategijos priemonės turi būti orientuojamos į Lietuvos socialinės ir ekonominės plėtros poreikius,

konkurencingumo didinimą. Mažinant ekonominius ir socialinius skirtumus tarp valstybių narių, sukuriant tolygesnę ekonominę erdvę, būtų didinamas visos ES bei atskirų jos valstybių narių konkurencingumas, ekonominis pajėgumas ir užimtumas.

2.3. „Greito starto“ projektų, svarbių pilnaverčiam dalyvavimui ES energetikos ir transporto vidaus rinkoje, įgyvendinimas

2003 m. pabaigoje Europos vadovų taryboje svarbūs Lietuvai infrastruktūros plėtros projektai (*Rail Baltica*, Lietuvos – Lenkijos elektros tiltas) buvo patvirtinti kaip prioritetiniai ES „Greito starto“ programoje. *Rail Baltica* projektas yra aktualus dėl šiaurės-pietų koridoriaus išvystymo, sukuriant prielaidas laisvam prekių ir keleivių judėjimui, o Lietuvos-Lenkijos elektros tiltas svarbus dėl sumažėsiančio energetinio saugumo uždarius Ignalinos AE. Per 2004 m. buvo siekiama sukurti prielaidas šių projektų įgyvendinimui. 2004 m. liepos mėn. Vyriausybės tranzito komitete apsispręsta dėl *Rail Baltica* trasos Lietuvoje, buvo aktyviai dirbama su kaimyninėmis valstybėmis ir Europos Komisija. 2004 m. parengta bendra Lietuvos ir Lenkijos pozicija dėl Lietuvos – Lenkijos elektros tilto įgyvendinimo ir kreiptasi konsultacijų į Europos Komisiją dėl techninių ir finansinių su projektu susijusių aspektų.

2.4. Tolesnė ekonominė integracija į Europos Sąjungą

Lietuva, 2004 m. tapdama Europos Sąjungos nare, įsipareigojo dalyvauti Ekonominėje ir pinigų sąjungoje. Siekdama jau 2007 m. įsivesti eurą, Lietuva 2004 m. viduryje patvirtino Konvergencijos programą (atnaujinta 2005 m. sausio mėnesį). Lietuvos konvergencijos programa – Europos Sąjungos steigimo sutartyje numatytas dokumentas, kuriame įtvirtinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekonominės politikos įsipareigojimai tęsti ekonomines ir struktūrines reformas bei koordinuoti šią politiką su ES narėmis, siekiant užtikrinti kainų ir valdžios sektoriaus finansų stabilumą.

2004 m. birželio 27 d. euro grupės valstybės, atsižvelgdamos į Lietuvos ekonomikos pasiekimus bei tolesnes jos perspektyvas, įtvirtintas Lietuvos konvergencijos programoje, priėmė sprendimą dėl Lietuvos prisijungimo prie Antrojo valiutų kurso mechanizmo (VKM II). Lietuva, dalyvaudama VKM II, ir toliau nuosekliai siekia įsivesti eurą 2007 m.

Vyriausybė 2004 m. lapkričio 8 d. patvirtino parengtą Lietuvos nacionalinę 2004 metų struktūrinių reformų ataskaitą (Kardifo ataskaitą). Tai - Kardifo Europos vadovų tarybos nustatytas dokumentas, išreiškiantis Vyriausybės ekonominės politikos įsipareigojimus tęsti ekonomikos ir struktūrines reformas koordinuojant šią politiką su kitomis ES narėmis, siekiant įgyvendinti Lisabonos tikslus bei atsižvelgiant į Bendrosiose ekonominės politikos gairėse pateiktas rekomendacijas. Nacionalinėje ataskaitoje apžvelgiama pastaraisiais metais Lietuvoje vykdomų struktūrinių reformų prekių ir paslaugų, darbo ir kapitalo rinkose eiga bei pasiekimai. Ją įvertinusi, Europos Komisija parengė savo kasmetinį Struktūrinių reformų pranešimą, kuriame pažymi, kad, siekiant Lisabonos strategijoje užsibrėžtų tikslų, Lietuva turi spręsti užimtumo klausimą bei mažinti regioninius skirtumus, ypatingą dėmesį skirti švietimo bei mokymo sistemų efektyvumui ir pritaikymui darbo rinkai, o taip pat mokslinių tyrimų bei inovacijų plėtrai.

2.5. Bendrojo programavimo dokumento (BPD) įgyvendinimas

Remiantis BPD įgyvendinimo duomenimis, Lietuva 2004 metais panaudojo 1,5 proc. (64,2 mln. Lt) visos 2004-2006 metais Lietuvai iš ES Struktūrinių fondų skirtos paramos. (Tačiau visa ES parama apima ne tik BPD priemones ir todėl yra didesnė, pvz., tiesioginių išmokų suma, išmokėta žemdirbiams 2004 metais, siekė apie 97 mln. litų.)

Iš viso 2004 m. buvo pateiktos 2090 paraiškos paramai pagal Bendrojo programavimo dokumento priemones gauti, prašomos paramos bendra suma siekia 3,72 mlrd. Lt. Atrinkta 266 paraiškos, kurioms skiriama paramos suma - 925 mln. Lt. 2004 metais iš viso pasirašyta 80 sutarčių, skiriama paramos bendra suma 416 mln. Lt. (10 proc. visos Lietuvai 2004-2006 metais iš ES Struktūrinių fondų skiriamos paramos).

2004 m. gegužės – gruodžio mėn. Vyriausybės pasitarimams buvo nuolat teikiama informacija apie ES finansinės paramos įsisavinimą. Gegužės mėnesį buvo inicijuotas Bendrojo programavimo dokumento (toliau-BPD) įgyvendinimo veiksmų planas, kuriuo remiantis tarpinėms institucijoms (tai – institucijos, atsakingos už ES struktūrinės paramos administravimą) buvo nustatyti konkretūs BPD priemonių įgyvendinimo terminai (pvz., konkursų paramai gauti paskelbimo, paraiškų priėmimo terminai ir kt.). Vyriausybės pasitarimams kas mėnesį buvo teikiama informacija apie veiksmų plano įgyvendinant BPD įgyvendinimą. Be to, liepos – rugsėjo mėn. Vyriausybės pasitarimams buvo teikta informacija apie Lietuvos pasirengimą įsisavinti ES finansinę paramą, skirtą žemės ūkiui, Ignalinos AE uždarymui, Specialiajai Kaliningrado tranzito programai bei Šengeno priemonei finansuoti, o taip pat buvo teikta apibendrinta informacija apie Lietuvos dalyvavimą Europos Bendrijų programose (įskaitant ir iniciatyvas *EQUAL* bei *INTERREG*).

2004 m. buvo pradėtos derybos dėl Lisabonos strategijos peržiūros ir 2007-2013 m. finansinės perspektyvos, kuriose svarbiausias Lietuvos prioritetasis – socialinė ir ekonominė sanglauda. Buvo tęsiama integracija į ES ir jos politikas, rengiantis tapti euro zonos nare ir kuriant fizines infrastruktūros jungtis su Europos Sąjungos šalimis (*Rail Baltica* ir elektros tilto projektų įgyvendinimas).

Siekiant pilnateisio dalyvavimo Ekonominėje ir pinigų sąjungoje, buvo patvirtinta Konvergencijos programa, euro grupės valstybės priėmė sprendimą dėl Lietuvos prisijungimo prie Antrojo valiutų kurso mechanizmo.

Remiantis Bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimo duomenimis, Lietuva 2004 m. panaudojo 1,5 proc. (64,2 mln. Lt.) visos 2004-2006 m. jai numatytos Struktūrinių fondų paramos.

3. Svarbiausieji klausimai, kuriant bendrą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę

2004 m. lapkričio 4-5 d. Europos vadovų taryba patvirtino daugiametę ES programą laisvės, saugumo ir teisingumo srityse 2005-2010 metams (“Hagos programa: laisvės, saugumo ir teisingumo stiprinimas Europos Sąjungoje”).

Hagos programa apibrėžia pagrindinius prioritetus ir ateities veiksmų gaires kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europos Sąjungoje. Programoje išdėstyti tikslai atitinka Lietuvos siekius ir prioritetus: Lietuvai ypač svarbios nuostatos dėl kuo spartesnio ir sklandesnio Šengeno erdvės išsiplėtimo (taip pat – dėl planų paankstinti naujų ES šalių narių pasirengimo narystei Šengene vertinimo procesą, pradedant jį 2006 m. pirmojoje pusėje) bei finansinio solidarumo principo įtvirtinimo ES išorinių sienų apsaugos srityje.

4. Specifiniai Lietuvai aktualūs klausimai

4.1. Supaprastintas asmenų tranzitas iš Kaliningrado srities ir į ją

Specialioji Kaliningrado tranzito programa įgyvendinama sėkmingai, šį faktą pripažįsta tiek ES, tiek ir Rusijos Federacijos pareigūnai. 2004 m. Lietuvos konsuliniai pareigūnai Rusijos Federacijos piliečiams įteikė 292 922 Supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentus ir 3 095 Supaprastinto tranzito dokumentus. 2004 m. iš tranzitinių traukinių buvo išlaipinti 107 Rusijos Federacijos piliečiai (mažiau negu 0,02 procento nuo visų vykusiųjų skaičiaus).

2004 m. gruodžio 14 d. Lietuva su Europos Komisija pasirašė susitarimą dėl Kaliningrado tranzito programos finansavimo 2004 m. – pagal šį susitarimą Lietuva gavo 44,9 mln. litų (13 mln. eurų) Kaliningrado tranzitui užtikrinti. 2004 m. gruodžio 15 d. buvo išsiųstas laiškas komisarui F. Frattini (su kopija komisarėms B. Ferrero-Waldner bei D. Grybauskaitei) su prašymu numatyti tolesnį Kaliningrado tranzito finansavimą kitoje ES finansinėje perspektyvoje.

4.2. Ignalinos AE uždarymas

Įgyvendinant Stojimo sutarties įsipareigojimus, Ignalinos AE pirmasis blokas sustabdytas 2004 metų gruodžio 31 d. ir nebenaudojamas elektros energijai gaminti. 2004 m. gruodžio mėn. pasirašytas finansinis memorandumas dėl 95 milijonų eurų paramos 2004 metams skyrimo (per Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką). Dar 10 milijonų skirta (per PHARE) socialinėms pasekmėms sušvelninti.

Ruošiantis Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui, vykdyta eilė projektų. Tarp jų, pasirašyta sutartis dėl panaudoto branduolinio kuro saugyklos įrengimo. Baigti vamzdyno nuo šilumos katilinės iki Ignalinos AE tiesimo darbai. Atliktas esamosios šiluminės katilinės ir Visagino miestą jungiančių magistralinių vamzdynų remontas ir pakeista šiluminė izoliacija. Esamoje šiluminėje katilinėje sumontuoti trys nauji vandens šildymo katilai, kurių bendra šiluminė galia siekia 150 MW.

2004 rugsėjo – lapkričio mėn. paskelbti keturi Lietuvos elektrinės modernizavimo projektų konkursai. Lietuvos ir Lenkijos elektros energetinių sistemų sujungimo klausimu planuojamas bendras Lietuvos, Lenkijos, Europos Komisijos ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko ekspertų susitikimas, kurio metu turėtų būti aptarti projekto įgyvendinimo techniniai ir ekonominiai aspektai.

2004 m. rugsėjo mėn. Europos Komisija pasiūlė Ignalinos programai skirti 815 milijonų eurų 2007-2013 metams. Laikotarpio viduryje siūloma peržiūrėti finansavimą, atsižvelgiant į realius poreikius.

Specialioji Kaliningrado tranzito programa įgyvendinama sėkmingai, šį faktą pripažįsta tiek ES, tiek ir Rusijos Federacijos pareigūnai. Remdamasi Stojimo į ES sutarties protokole įtvirtintomis nuostatomis, Lietuva siekia numatyti tinkamą tolesnį Kaliningrado tranzito programos finansavimą kitoje ES finansinėje perspektyvoje.

Ruošiantis Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui, vykdyta eilė projektų. Ignalinos AE pirmasis blokas sustabdytas 2004 m. gruodžio 31 d. ir nebenaudojamas elektros energijai gaminti. 2004 m. liepos mėn. Europos Komisija pasiūlė Ignalinos programai 2007-2013 m. skirti 815 mln. eurų (su peržiūra laikotarpio viduryje).

5. Svarbiausieji ES išorinės politikos klausimai

5.1. ES - Rusijos santykių plėtotė

2004 m. pradžioje buvo aktyviai siekiama, kad ES-Rusijos partnerystės ir bendradarbiavimo sutartis būtų išplėsta ir automatiškai taikoma Lietuvai bei kitoms naujoms narėms nuo narystės ES pradžios. Rusija nesutiko automatiškai taikyti Sutarties naujosioms ES narėms, reikalaujama atsižvelgti į keturiolikos didžiausių jai ES plėtros sąlygotų problemų sąrašą. Kaip kompromisą, ES pasiūlė Rusijai padaryti bendrą politinį pareiškimą, kuris turėjo pademonstruoti, kad ES atsižvelgia į Rusijos susirūpinimą dėl ES plėtros pasekmių, bei politiškai palengvinti Partnerystės ir bendradarbiavimo sutarties išplėtimo protokolų ratifikavimą Rusijos Federacijos Dūmoje.

Derybose dėl bendro pareiškimo Lietuvai pavyko apginti savo interesus: 2004 m. balandžio 26 d. Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryba pritarė ES-Rusijos bendro pareiškimo projektui dėl ES plėtros bei ES ir Rusijos santykių, tačiau kartu buvo patvirtinta Tarybos deklaracija, nustatanti, jog nebus pasirašomas atskiras ES-Rusijos susitarimas dėl Kaliningrado tranzito. Balandžio 27 d. buvo pasirašytas ES-Rusijos partnerystės ir bendradarbiavimo sutarties išplėtimo protokolas, kurį Rusijos Federacijos Dūma ratifikavo spalio 22 d.

2004 m. aktyviai siekta, kad Kaliningrado srities ekonominės ir socialinės plėtros klausimas taptų vienu iš pagrindinių tikslų ES santykiuose su Rusija. Lietuvos užsienio reikalų ministerija parengė dokumentą, kuriame pagrindžiamas išskirtinio ES dėmesio Kaliningrado sričiai reikalingumas bei siūlomi ES pozicijos elementai. Lietuvos pasiūlymai sulaukė plataus šalių narių pritarimo. Europos Komisija šį klausimą iškėlė gegužės 21 d. ES-Rusijos viršūnių susitikime bei pasiūlė paramą Kaliningrado socialinei ekonominei plėtrai.

Diplomatinėmis pastangomis „Kelio gairių“ keturių bendrų ES-Rusijos erdvių kūrimui dokumente buvo atspindėti Lietuvai aktualūs Kaliningrado srities raidos bei aplinkosaugos Baltijos jūroje klausimai.

5.2. Santykiai su Ukraina ir Moldova

Lietuva kartu su Lenkija, ES bei kitais tarpininkais dalyvavo tarptautinėje tarpininkavimo misijoje Ukrainoje, ieškant politinio porinkiminės krizės sprendimo.

Europos kaimynystės politikos rėmuose Lietuva aktyviai rėmė ir tarpininkavo rengiant ES veiksmų planus Ukrainai ir Moldovai, pasisakė už diferenciacijos principą bei kuo skubesnį šių veiksmų planų patvirtinimą (veiksmų planai patvirtinti 2004 m. gruodžio 13 d. ES Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryboje).

Atskiruose susitikimuose su Ukrainos ir Moldovos atstovais, Lietuva aptarė ir identifikavo galimas pagalbos šioms šalims eurointegracijos srityje kryptis. 2004 m. buvo tęsiamas Ukrainos valstybės tarnautojų mokymo projektas.

5.3. Santykiai su Pietų Kaukazo valstybėmis

Aktyvių Lietuvos pastangų dėka trys Pietų Kaukazo valstybės – Gruzija, Armėnija ir Azerbaidžanas – 2004 m. birželio 14 d. Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryboje buvo įtrauktos į Europos kaimynystės politiką. Taip pat aktyviai remiant Lietuvai, 2004 m. gruodžio 16-17 d. Europos vadovų taryba priėmė sprendimą 2005 m. pradėti rengti ES veiksmų planus, skirtus Pietų Kaukazo šalims.

Lietuva inicijavo pirmąją ES teisės viršenybės misiją – tokią misiją pasiūlyta įsteigti Gruzijoje, atsižvelgiant į įvykusias demokratines permainas ir teisinės reformos Gruzijoje svarbą. Ši iniciatyva buvo palankiai įvertinta ES šalių narių, ir 2004 m. birželio 14 d. Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryba patvirtino ES teisės viršenybės misijos EUJUST THEMIS siuntimą į Gruziją vienerių metų laikotarpiui. Misijos vadovo pavaduotoju buvo patvirtintas Lietuvos atstovas T. Baranovas, liepos 22 d. Misija pradėjo darbą Tbilisyje.

2004 m., tęsiant bendrą Užsienio reikalų ministerijos ir Lietuvos viešojo administravimo instituto projektą surengti mokymai Gruzijos valstybės tarnautojams (seminarai Tbilisyje ir stažuotės Vilniuje).

5.4. Santykiai su Baltarusija

Lietuva kartu su Lenkija parengė pasiūlymus dėl ES politikos Baltarusijos atžvilgiu peržiūrėjimo. Juose siūloma pradėti didesnę bendradarbiavimą su Baltarusijos institucijomis, įskaitant naujai išrinktą parlamentą, remti pilietinę visuomenę. Lapkričio 22 d. Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių taryba priėmė sprendimą remti visuomenės poreikius ir demokratizaciją Baltarusijoje.

5.5. ES plėtra

2004 m. pabaigoje buvo baigtos stojimo derybos su Rumunija ir Bulgarija, Stojimo sutartį su šiomis valstybėmis planuojama pasirašyti 2005 m. balandžio mėn.

2004 m. gruodžio mėn. Europos vadovų tarybos susitikime buvo pasiektas galutinis susitarimas dėl konkrečios derybų su Kroatija ir Turkija pradžios datos. Derybas su

Kroatija numatyta pradėti 2005 m. kovo 17 d., su sąlyga, kad Kroatija bendradarbiaus su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu. Derybas su Turkija numatyta pradėti 2005 m. spalio 3 d., su sąlyga, kad Turkija pasirašys Ankaros susitarimo protokolus (siekiant išspręsti Kipro pripažinimo problemą).

Lietuva pasisako už tolesnę ES “atvirų durų” politiką, tačiau visos šalys, siekiančios narystės ES, turi atitikti tuos pačius politinius, ekonominius ir *acquis* perkėlimo kriterijus, kaip ir ankstesniais ES plėtros etapais. Kiekviena šalis kandidatė turėtų būti vertinama individualiai, atsižvelgiant į jos pažangą ir pasirengimą įgyvendinti *acquis*. 2004 m. gruodžio 16-17 m. Europos vadovų taryboje patvirtinta derybų su Kroatija ir Turkija strategija atitinka Lietuvos interesus. Joje numatytos priemonės, leisiančios užtikrinti deramą šalių kandidačių pasirengimą narystei ES ir išvengti galimo nepageidaujamo jų narystės poveikio.

5.6. Išoriniai ekonominiai santykiai

2004 m. buvo aktyviai siekiama prekybos su Rytų Europos šalimis sąlygų pagerinimo, tobulinant dvišalią ES ir šių šalių prekybos režimą, formuojant bendrą ES poziciją Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos ir Kazachstano stojimo į PPO daugiašalių derybų kontekste (ypač sprendžiant Lietuvai diskriminacinį Rusijos geležinkelių tarifų klausimą). 2004 m. buvo aktyviai ginami Lietuvos tekstilės sektoriaus interesai pereinant prie naujos prekybos tekstilės ir aprangos gaminių tvarkos (naikinant kvotinių prekybos režimą), atstovaujami Lietuvos pramonės interesai naujosios ES Bendrosios preferencijų sistemos nustatymo procese. Buvo išsiderėtos specifinės plieno importo kvotos, Lietuvos įmonėms palankiai išspręsti žaliavų importo muitų suspendavimo klausimai.

2004 m. Lietuva aktyviai dalyvavo formuojant ES politiką Rytų Europoje ir Vidurio Azijoje, ypač Rusijos, Ukrainos, Moldovos, Baltarusijos ir Pietų Kaukazo valstybių atžvilgiu. ES plėtros klausimu, Lietuva laikosi “atvirų durų politikos” ir tuo pačiu pasisako už tai, kad visos šalys, siekiančios narystės ES, turi atitikti tuos pačius narystės kriterijus kaip ir ankstesniais plėtros etapais.

Išorinių ekonominių santykių srityje, 2004 m. buvo aktyviai siekiama prekybos su Rytų Europos šalimis sąlygų pagerinimo. Pasinaudojant ES teikiamomis galimybėmis, buvo aktyviai ginami Lietuvos pramonės interesai.

6. Atstovavimas ES institucijose ir administracinių gebėjimų plėtra

2004 m. gegužės 1 d. įstojusi į ES Lietuva įgavo teisę oficialiai užimti pareigas ES institucijose. Į Europos Komisiją deleguota Dalia Grybauskaitė, į Europos teisingumo teismą - prof. Pranas Kūris, į Pirmosios instancijos teismą – prof. Vilenas Vadapalas, Audito Rūmų nare paskirta Irena Petruškevičienė. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitete Lietuvos darbdavių, darbuotojų organizacijas ir kitas interesų grupes atstovauja devyni nariai, Regionų komitete – taip pat devyni nariai.

6.1. Lietuvos piliečių įsidarbinimas ES institucijose

Įstojus į ES, Lietuvos piliečiams atsirado galimybė dirbti įvairiuose postuose Europos Sąjungos institucijose. 2004 m. ES institucijose buvo įdarbinta apie 200 Lietuvos

piliečių. 2004 m. gruodžio 7 d. duomenimis, Europos Komisijoje iš viso buvo įdarbintas 61 Lietuvos pilietis, arba 9,2 proc. visų įdarbintų naujųjų dešimties ES šalių narių piliečių (Lietuvos piliečiams numatyta neformali kvota yra 7 proc.): 50 A klasės, 3 B klasės ir 8 C klasės pareigybėse. (2004 m. lapkričio 17 d. duomenimis, iš 55 tuo metu Europos Komisijoje dirbusių Lietuvos Respublikos piliečių, 21 buvo priimtas nuolatiniam darbui, 34 – laikinam.) Absoliučiais skaičiais Lietuvos piliečiai šiuo požiūriu yra penktoje vietoje. Europos Parlamente 2004 m. pabaigoje iš viso buvo įdarbinti 67 lietuviai (įskaitant ir laikinai dirbančius, kurių buvo 37). Čia Lietuvos atstovai, nors ir nusileidžia Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos piliečiams, tačiau geriau nei vidutiniškai užpildo jiems numatytas vietas (jų numatyta 80).

Siekiant užtikrinti aktyvesnę ir sėkmingesnę LR piliečių dalyvavimą konkursuose į postus ES institucijose, 2004 m. buvo patvirtintas Įsidarbinimo ES institucijose veiksmų planas. Įgyvendinant šį veiksmų planą, buvo sukurta ir atidaryta speciali įsidarbinimui ES institucijose skirta interneto svetainė www.es-isdarbinimas.lt, kurioje pateikiama išsami informacija apie ES institucijų skelbiamus konkursus, pasirengimą jiems, darbo ES institucijose sąlygas. Lietuvos viešojo administravimo institutas surengė septynis seminarus – parengiamuosius kursus – norintiems įsidarinti ES institucijų įvairių lygių pareigybėse. Taip pat palaikomi kontaktai su ES institucijose jau dirbančiais LR piliečiais.

6.2. ES agentūrų ar jų padalinių steigimas Lietuvoje

2003 m. gruodžio 12-13 d. Briuselio Europos vadovų tarybos išvadose įtvirtinta nuostata, kad parenkant steigimo vietas būsimosioms agentūroms, prioritetą bus teikiamas naujosios ES narėms. Įvertinus surinktą informaciją apie numatomas steigti ES agentūras bei atitinkamus LR ministerijų vertinimus ir pasiūlymus, 2004 m. spalio 25 d. Vyriausybės pasitarime buvo sutarta siekti dviejų įstaigų būstinių įkūrimo Lietuvoje – Lyčių lygybės instituto ir ES pasienio tarnybų pareigūnų mokyklos. Buvo parengti bei pradėti įgyvendinti abiejų šių įstaigų steigimo Lietuvoje veiklos planai.

6.3. Administracinių gebėjimų dalyvauti ES veikloje plėtra Lietuvoje

Siekiant suteikti metodinę pagalbą valstybės institucijų ir įstaigų atstovams, dalyvaujantiems LR pozicijų rengime bei jų pristatyme, 2004 metų pradžioje buvo parengta, pristatyta bei išplatinta Lietuvos atstovų ES darbo grupėse ir komitetuose parankinė knyga – vadovas. Vadovą (jis patalpintas ir tinklapyje www.euro.lt) sudaro 3 pagrindinės dalys:

1. ES institucinę sistemą ir procedūras aprašanti dalis;
2. Dalis, skirta ES reikalų koordinavimui Lietuvoje pristatyti bei detalizuoti;
3. Praktiniai patarimai, padedantys pasirengti darbui daugiakultūrinėje Europos Sąjungos aplinkoje.

2004 metais eilė valstybės tarnautojų tobulino kvalifikaciją Lietuvos viešojo administravimo instituto (LIVADIS) organizuojamose mokymuose įvairiais klausimais, susijusiais su Europos Sąjunga. Detalesni duomenys pateikiami priede Nr. 1.

6.4. ES teisės aktų vertimų būklė

Siekiant užtikrinti iki 2004 m. gegužės 1 d. priimtų Europos Sąjungos antrinės teisės aktų, Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimų, taip pat Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir konvencijų bei Vyriausybės nutarimų vertimo kokybę ir terminologijos vartojimo nuoseklumą bei darbų atlikimo savalaikiškumą Lietuvoje vertimo procesas atliekamas centralizuotai - VšĮ Vertimo, dokumentacijos ir informacijos centro (VDIC), kuris yra sukaupęs didelę tokio darbo patirtį bei terminologijos bazę (nuo 1996 m. tik VDIC vertė ES teisyną ir Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir konvencijas).

Per 2004 m. VDIC išvertė daugiau kaip 46 tūkst. puslapių įvairių dokumentų, bei patvirtino daugiau nei 55 tūkst. puslapių autentiškumą. Detalesni duomenys pateikti priede Nr. 2.

6.5. Lietuvos integracijos į ES poveikio vertinimas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos užsakymu 2004 m. buvo atliktos penkios Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą poveikio vertinimo studijos šiose srityse: Lietuvos nuostatų rengiamų ES Struktūrinių fondų 2007-2013 m. reglamentų klausimais (dvi studijos), ES Bendrosios žemės ūkio politikos reformos poveikio Lietuvos pieno sektoriui, ES geresnio reguliavimo iniciatyvos bei narystės ES poveikio Lietuvos socialinei struktūrai klausimais. Šiems tikslams panaudota 124 tūkst. litų.

Po ekspertinių seminarų, kuriuose tyrimų rezultatai buvo aptarti su suinteresuotu valstybės institucijų atstovais, tyrimų ataskaitos paskelbtos tinklapyje www.euro.lt

Įstojudi į ES, Lietuva gavo teisę deleguoti Lietuvos kandidatus į svarbiausias ES institucijas, Lietuvos piliečiams atsirado galimybė dalyvauti konkursuose į įvairius postus ES įstaigose. Vyriausybė sutarė siekti dviejų ES įstaigų būstinių įkūrimo Lietuvoje (Lyčių lygybės instituto ir ES pasienio tarnybų pareigūnų mokyklos).

2004 m. pradžioje buvo parengta Lietuvos atstovų ES darbo grupėse ir komitetuose parankinė knyga – vadovas, per metus atliktos penkios Lietuvos integracijos į ES poveikio vertinimo studijos.

7. Visuomenės informavimas apie ES

2004 m. visuomenės parama narystei Europos Sąjungoje išliko stabiliai aukšta. Remiantis¹ reprezentatyvių gyventojų apklausų rezultatais, vidutinė parama per praėjusius metus buvo apie 77 proc. (aukščiausia spalio mėn.- 82 proc., žemiausia lapkričio mėn.- 73 proc., detaliau žr. priedą Nr. 3). Aukštą paramos lygį visuomenėje sąlygojo dideli visuomenės lūkesčiai, siejami su naryste, ir pasiekiantys pozityvūs signalai: skelbiami konkursai ES paramai gauti, vykstantys projektai, Lietuvos atstovų dalyvavimas bendroje ES veikloje, Europos Parlamento rinkimai ir parlamentarų

¹ Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro “Vilmorus” apklausos. Pateikiamas klausimas “Ar Jūs remiate Lietuvos narystę Europos Sąjungoje?”

veikla, D. Grybauskaitės paskyrimas į reikšmingą postą Europos Komisijoje, nuolatinis palyginus palankus žiniasklaidos dėmesys Europos Sąjungos tematikai ir valstybės institucijų teikiama informacija apie ES politikas bei Lietuvos pozicijas jų atžvilgiu.

2004 m. išliko pakankamai aukštas visuomenės informuotumo lygis: vasario mėn. atliktos apklausos duomenimis² informacijos apie Lietuvos stojimą į ES pakako ar greičiau pakako 63,9 proc. apklaustųjų, greičiau nepakako ar nepakako 28,3 proc. respondentų. Rugpjūčio mėn.³ daugiau nei 56% respondentų informacijos apie Lietuvos narystę ES pakako ar visiškai pakako. Informacijos apie Lietuvos narystę ES trūko šiek tiek daugiau nei 15% respondentų.

Vykdamas visuomenės informavimo priemones, pagrindinis dėmesys buvo skiriamas aktualioms temoms: buvo skleidžiama informacija apie galimybes pasinaudoti ES lėšomis, pokyčius, Lietuvai tapus ES nare, žemės ūkio, kaimo plėtros priemonės, Lietuvos atstovavimą ES institucijose. Dalį temų diktavo politinė dienotvarkė – didelis dėmesys buvo skirtas ES plėtrai paminėti, rinkimams į Europos Parlamentą, Sutarties dėl Konstitucijos Europai ratifikavimui.

Už narystės Europos Sąjungoje pristatymą plačiajai visuomenei atsakinga LR Vyriausybės kanceliarija 2004 m. parengė ir išleido įvairios tematikos leidinių 1 mln. 380 tūkst. egz. tiražu, pagamino ir renginių metu išplatino 64,5 tūkst. įvairių eurosimbolika pažymėtų suvenyrų. Lietuvos apskrityse įsikūrę Europos informacijos centrai per 2004 m. surengė 400 renginių (paskaitų, seminarų, parodų, diskusijų, ir pan.), šiuose renginiuose bei informaciniuose centruose apsilankė 93,6 tūkst. gyventojų. Kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis, kultūros įstaigomis, verslo atstovais Vyriausybės kanceliarija praėjusiais metais surengė apie 200 įvairių renginių (seminarų, projektų, narystės ES šventinių minėjimų ir pan.). Paminėtoms priemonėms finansuoti buvo išleista 925 tūkst. litų.

2004 m. ypatingas dėmesys buvo skiriamas siekiant supažindinti visuomenę su Sutartimi dėl Konstitucijos Europai. Šiam uždaviniui buvo skirta 200 tūkst. litų, darbą koordinavo Užsienio reikalų ministerija. Už šias lėšas buvo paremti nevyriausybinių organizacijų inicijuoti projektai, reguliariai rengti straipsniai nacionaliniuose ir regioniniuose dienraščiuose, taip pat radijo ir televizijos reportažai; buvo parengta ir visuose didžiausiuose nacionaliniuose dienraščiuose išspausdinta Sutarties apžvalga piliečiams, lietuvių kalba išleistas Konvento parengto Sutarties dėl Konstitucijos Europai projektas, kiti leidiniai, surengti Sutartį pristatantys seminarai.

Apibendrinant 2004 m. visuomenės informavimo apie ES procesą, galima teigti, kad buvo pasiekta pagrindinių tikslų: išlaikyta aukšta visuomenės parama narystei ES, keliamas gyventojų informuotumo lygis, vyko aktyvi informacijos sklaida ne tik sostinėje, bet ir regionuose.

² Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro “Vilmorus” apklausos. Pateikiamas klausimas “Ar Jums pakanka, ar nepakanka informacijos apie Europos Sąjungą”

³ TNS Gallup apklausos klausimas “Ar Jums pakanka informacijos apie Lietuvos narystę Europos Sąjungoje?” Daugiau informacijos apie šios apklausos rezultatus rasite priede Nr. 4.

II dalis. ES reikalų koordinavimo sistemos apžvalga

1. Teisinio ES reikalų koordinavimo pagrindo plėtra

2004 m. sausio 9 d. buvo sukurtas teisinis ES reikalų koordinavimo narystės ES sąlygomis pagrindas Lietuvos Respublikos Vyriausybės lygiu – priimtas Vyriausybės nutarimas Nr. 21 “Dėl Lietuvos Respublikos pozicijos ES institucijose nagrinėjamaiais klausimais rengimo, derinimo, pristatymo ir ES teisės perkėlimo į LR nacionalinę teisę ir jos įgyvendinimo” (toliau – Koordinavimo taisyklės). Pozicijų rengimas pagal naujas Koordinavimo taisykles pradėtas 2004 m. vasario 25 d., o ES teisės perkėlimas – 2004 m. kovo 9 d., išleidus atitinkamus nuolatinis Ministro Pirmininko pavedimus. Atsižvelgiant į minėtų taisyklių nuostatas, 2004 m. gruodžio 3 d. buvo pakeistas ir papildytas LR Vyriausybės darbo reglamentas.

2004 m. liepos 13 d. Seimui priėmus Konstitucinį aktą dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje, buvo sukurtas konstitucinis koordinavimo pagrindas. Šiuo Konstituciniu aktu buvo įtvirtintas Europos Sąjungos teisės normų viršenybės prieš Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus principas teisės normų kolizijos atveju, sukurti konstituciniai Vyriausybės ir Seimo santykių integracijos į ES srityje pagrindai, numatyta, kad Vyriausybė dėl pasiūlymų priimti Europos Sąjungos teisės aktus gali priimti sprendimus ar rezoliucijas, kurių priėmimui netaikomos Konstitucijos 95 straipsnio nuostatos.

Atsižvelgdamas į Konstitucinio akto nuostatas, Seimas 2004 m. lapkričio 9 d. plenariniame posėdyje priėmė atitinkamas Seimo statuto pataisas, o lapkričio 11 d. – Vyriausybės įstatymo 37 straipsnio pakeitimo ir papildymo, įstatymo papildymo 41(1) straipsniu bei vienuoliktuoju skirsniu įstatymą, kuriais įstatymų lygmenyje buvo pabaigtas ES reikalų sprendimo Lietuvoje procedūrų įteisinimas.

Atsižvelgiant į naujas įstatymines nuostatas, Ministras Pirmininkas 2004 m. gruodžio 14 d. potvarkiu Nr. 299 sudarė darbo grupę parengti atitinkamas Vyriausybės darbo reglamento ir Koordinavimo taisyklių pataisas. Baigus rengti ir priėmus minėtas pataisas, Vyriausybė bus pilnai procedūriškai pasirengusi bendradarbiauti su Seimu integracijos į ES srityje, ir teisinis koordinavimo pagrindas Lietuvoje bus pilnai sukurtas.

2004 m. buvo esminiai metai, kuriant lietuviškąjį ES reikalų koordinavimo modelį. Priimti pagrindiniai ES reikalų koordinavimą reglamentuojantys teisės aktai, kurie įtakos Lietuvos narystės ES efektyvumą bei Lietuvos vaidmenį ES artimiausioje ir vidutinėje perspektyvoje.

2. Lietuvos narystės ES informacinės sistemos (LINESIS) kūrimo apžvalga

2004 m. pradžioje LR Vyriausybės nutarimu Nr. 21 Vyriausybės kanceliarijai buvo pavesta sukurti informacinę sistemą darbui su ES dokumentais, Lietuvos Respublikos pozicijomis bei *acquis communautaire* perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę ir įgyvendinimo koordinavimui.

Sistema buvo kuriama etapais. Pagrindiniai sistemai keliami reikalavimai buvo patogumas vartotojams bei sistemoje kaupiamų duomenų saugumas. Šiuo metu pilnai įdiegtos ES dokumentų registravimo ir LR pozicijų rengimo posistemės, ES teisės įgyvendinimo koordinavimo posistemė baigiama diegti. Per 2004 metus LINESIS sistemos kūrimui buvo išleista 249 400 litų. 2004 m. gruodžio 31 dieną sistemoje buvo registruoti 1035 vartotojai iš 94 institucijų, iš jų sistema naudojosi 658 asmenys iš 65 institucijų.

Šiuo metu LINESIS duomenų bazėse sukaupta 37 tūkstančiai dokumentų, kurių apimtis – 8 gigabaitai.

Sistema naudojama:

1. ES dokumentų registravimui ir paskirstymui LR institucijoms;
2. LR pozicijų dėl ES teisės aktų projektų rengimui ir derinimui;
3. Vyriausybės sąveikai su Seimu, Prezidento institucija, Lietuvoje išrinktais Europos Parlamento nariais bei, nepažeidžiant diskretiškumo ir saugumo reikalavimų, dialogui su socialiniais-ekonominiiais partneriais;
4. Ataskaitų iš ES Tarybos ir Komisijos darbo grupių ir komitetų posėdžių teikimui;
5. Vyriausybės pasitarimų bei Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimų europinės darbotvarkės medžiagos platinimui;
6. 2005 m. vasario mėnesį planuojama įdiegti LINESIS ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo posistemę, kuria bus realizuotas ES priimtų teisės aktų paskirstymas valstybės institucijoms pagal jų kompetenciją, nacionalinių priemonių planavimo bei įgyvendinimo priežiūros principai.

Per 2004 metus sukurta elektroninė LINESIS sistema, naudojama ES dokumentų paskirstymui, LR pozicijų rengimui ir derinimui, Vyriausybės pasitarimų bei Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimų europinių darbotvarkių medžiagos platinimui ir pan. Sistema turi per tūkstantį registruotų vartotojų iš beveik 100 institucijų.

3. Socialinių ir ekonominių partnerių dalyvavimas derybinių pozicijų rengime

LR Vyriausybė siekia stiprinti dialogą su socialiniais ir ekonominiiais partneriais. Siekdama juos supažindinti su LR pozicijų Europos Sąjungos klausimais rengimo ir derinimo tvarka Lietuvoje, LR Vyriausybės kanceliarija surengė informacinius susitikimus su interesų grupėmis (2004 m. balandžio 20 d.) bei su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų (ECOSOC) bei Regionų komitetų nariais (2004 m. lapkričio 22 d.). Tokius susitikimus Briuselyje su ECOSOC ir Regionų komiteto nariais surengė ir Lietuvos Nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje.

Socialiniams ir ekonominiams partneriams sudaryta galimybė naudotis Lietuvos narystės ES informacinės sistemos (LINESIS) “veidrodiu” versija, leidžiančia stebėti Vyriausybėje gaunamus viešus ES dokumentus, terminus, iki kurių turi būti parengtos Lietuvos Respublikos pozicijos dėl šių ES dokumentų, pozicijų parengimo faktą bei už parengimą atsakingas institucijas.

Remiantis LR Vyriausybės kanceliarijos atlikta už Lietuvos ES reikalų darbo grupių veiklą atsakingų institucijų apklausa, atviriausios socialinių ir ekonominių partnerių dalyvavimui yra užsienio prekybos, transporto, aplinkosaugos ir socialinės politikos sritys – tokia išvada darytina iš ministerijų pateiktų atsakymų į klausimus apie ES reikalų darbo grupių veiklą. Darbo grupių, į kurių veiklą įtraukti socialiniai-ekonominiai partneriai, nėra daug: tai - Aplinkos apsaugos darbo grupė ir jos Triukšmo valdymo pogrupis, Išorinių ekonominių santykių darbo grupė ir jos Prekybos apsaugos priemonių pogrupis, Transporto darbo grupė, Vidaus rinkos darbo grupės Paslaugų pogrupis. Pvz., Išorinių ekonominių santykių darbo grupės veikloje dalyvauja ir aktyviai teikia siūlymus asocijuotos verslo struktūros. Tarp kitų socialinių-ekonominių partnerių, dalyvaujančių ES reikalų darbo grupių veikloje, paminėtinos nevyriausybinės organizacijos, mokslo ir studijų institucijos, Lietuvos savivaldybių asociacija (Aplinkos apsaugos darbo grupė ar jos pogrupiai), vežėjų asociacijos (Transporto darbo grupė), verslo asociacijos (minėtoji Išorinių ekonominių santykių darbo grupė, Vidaus rinkos darbo grupės Paslaugų pogrupis). Kita vertus, pastebėtina, kad dalis ūkio subjektų darbo grupių ar pogrupių darbe dalyvauja pasyviai, nepateikia aiškios pozicijos ar argumentų savo pozicijoms paremti. Kai kurios institucijos renkasi alternatyvius būdus socialiniams ir ekonominiams partneriams įtraukti, pvz., Socialinės politikos ir užimtumo bei Jaunimo darbo grupių svarstomi klausimai aptariami su interesų grupėmis individualių konsultacijų būdu.

Socialinių – ekonominių partnerių įtraukimo į ES reikalų darbo grupių veiklą formos įvairuoja: tai ne tik dalyvavimas posėdžiuose, bet ir konsultacijos telefonu, elektroniniu paštu ir pan. Tai ypač praktikuojama tais atvejais, kai klausimas aktualus tik siauram socialinių-ekonominių partnerių ratui.

Be to, LINESIS sistemoje registruotiems socialiniams-ekonominiams partneriams kiekvieną darbo dieną išsiunčiamos per LINESIS sistemą gautų viešų ES dokumentų suvestinės.

Vyriausybė yra sudariusi pakankamai geras sąlygas socialiniams-ekonominiams partneriams dalyvauti ES teisėkūros procese. Tačiau sėkmingam bendradarbiavimui ne mažiau svarbus bus socialinių-ekonominių partnerių gebėjimas aktyviai pasinaudoti suteiktomis galimybėmis.

4. Bendradarbiavimas su Lietuvoje išrinktais Europos Parlamento nariais

Vyriausybė yra suinteresuota bendradarbiauti su Lietuvoje išrinktais Europos Parlamento (EP) nariais: tai leistų ne tik patenkinti europarlamentarų poreikį informacijai, bet ir užtikrinti, kad Europos Sąjungos teisės aktai ir politikos dokumentai kuo daugiau atspindėtų Lietuvos interesus. Vyriausybės nuostatos dėl bendradarbiavimo su Lietuvoje išrinktais Europos Parlamento nariais klausimas išdėstytos 2005 m. sausio 21 d. Ministro Pirmininko laiške Seimo Pirmininkui.

Vyriausybės manymu, svarbiausia jungiamąja grandimi tarp jos ir Lietuvoje išrinktų EP narių galėtų tapti Seimo komitetai, kurių posėdžiuose EP nariai turi galimybę

tiesiogiai išklausyti Vyriausybės pozicijas ES klausimais ir pareikšti savo nuomonę. Dėl detalesnės informacijos Lietuvoje rinkti EP nariai gali kreiptis į už pozicijos rengimą atsakingos institucijos atstovus. Be to, artimiausiu metu bus sudaryta galimybė Lietuvos europarlamentarams naudotis Lietuvos narystės ES informacinės sistemos (LINESIS) “veidrodinė” versija.

Vyriausybės nariai yra sutarę inicijuoti savo ir jų vadovaujamų ministerijų atsakingų pareigūnų susitikimus su EP nariais, kas leistų užtikrinti geresnį bendradarbiavimą. Be to, jau dabar yra nusistovėję aktyvūs Lietuvoje išrinktų EP narių ir Nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje ryšiai.

Pagrindiniai Vyriausybės bendradarbiavimo su Lietuvoje išrinktais Europos Parlamento nariais principai iš esmės apibrėžti, iš dalies nusistovėjęs ir praktinis bendradarbiavimas, kuris 2005 metais bus toliau plėtojamas.

5. LR Seimo ir LR Prezidento įsitraukimas į ES reikalų koordinavimą

Lietuvos Respublikos Seimas savo Statute nustatė, kad Vyriausybei mandatas ES klausimais būtinas trimis atvejais:

- 1) kai Europos vadovų tarybos ir Europos Sąjungos Tarybos posėdžiuose svarstomi pasiūlymai ir iš dalies pakeisti pasiūlymai priimti Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius sritis, kurios pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją susijusios su Seimo kompetencija;
- 2) dėl labai aktualių ir aktualių kitų Europos Sąjungos dokumentų;
- 3) dėl Europos Komisijos nario, Europos Bendrijų Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo teisėjų bei Audito Rūmų nario kandidatūrų.

Vyriausybės atstovai reguliariai dalyvauja Europos reikalų ir profilinių Seimo komitetų posėdžiuose. Tarp svarbiausių plenariniuose Seimo posėdžiuose vykusių diskusijų paminėtini 2004 m. gegužės 4 d. vykęs aktualiausių ES politikos klausimų svarstymas (ES politikos prioritetai, Tarpvyriausybinių konferencijų eiga, 2007-2013 m. finansinė perspektyva, Lisabonos strategijos įgyvendinimas), kuriuos pristatė Ministras Pirmininkas ir Vyriausybės nariai, bei 2004 m. lapkričio 11 d. įvykęs Sutarties dėl Konstitucijos Europai ratifikavimas.

Iš Seimo Europos reikalų komitete svarstytų klausimų pažymėtinas 2004 m. kovo 10 d. vykęs Europos Komisijos teisėkūros ir darbų programoje 2004 m. numatytų ES teisės aktų projektų aktualumo Lietuvai aptarimas, tą patį mėnesį surengtas finansinių, ekonominių ir socialinių pokyčių Lietuvai tapus ES nare, svarstymas, Bendro programavimo dokumento aptarimas (įvyko 2004 m. balandžio 5 d.) bei 2004 m. gruodžio 22 d. pristatyta ES reikalų svarstymo ir sprendimo Seime tvarka.

2004 metais ministrai ir Vyriausybės institucijų atstovai vien tik Seimo Europos reikalų komiteto posėdžiuose dalyvavo 102 kartus ir pristatė 108 klausimus.

Lietuvos Respublikos pozicijos strateginiais ES politikos klausimais, taip pat pozicijos ES Bendrosios užsienio ir saugumo politikos klausimais derinamos su Lietuvos Respublikos Prezidentu. Tas pats pasakytina apie pasirengimą Europos vadovų taryboms.

Tiek Seimas, tiek Prezidento institucija yra registruoti Lietuvos narystės ES informacinės sistemos (LINESIS) vartotojai.

Dalyvaudama ES veikloje, Vyriausybė glaudžiai bendradarbiauja tiek su LR Seimu, tiek su Respublikos Prezidentu. Vyksta kasdieninis praktinis bendradarbiavimas, sudarytos būtinos sąlygos Seimo ir Prezidento dalyvavimui Lietuvos ES politikoje.

III dalis. Dalyvavimo ES institucijų veikloje 2004 m. apžvalga

1. Lietuvos ES reikalų darbo grupių veikla

ES reikalų darbo grupės yra vienas iš keleto būdų parengti ir suderinti Lietuvos Respublikos pozicijas ES institucijose svarstomais klausimais (kiti būdai – apsikeitimas informacija LINESIS sistemoje arba įprastas susirašinėjimas), taip pat apsvarstyti kitus su naryste ES susijusius klausimus. Šiuo metu yra sudaryta 26 ES reikalų darbo grupės ir 15 pogrupių (2004 m. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 21 patvirtintoje Koordinavimo tvarkoje buvo numatyta 27 ES reikalų darbo grupės ir 14 pogrupių). LR Vyriausybės kanceliarija apklausė už atskirų ES reikalų darbo grupių veiklą atsakingas institucijas, kiek ES reikalų darbo grupės yra veiksminga ir efektyvi priemonė rengiant ir derinant pozicijas bei sprendžiant iškylančias problemas.

Apibendrinus institucijų atsakymus, buvo gauti tokie duomenys:

- 1) dešimties darbo grupių ir dviejų pogrupių atvejų buvo nurodyta, kad sudarytos ES reikalų darbo grupės (pogrupiai) rinkosi į kelis ar keliolika posėdžių per metus ir padėdavo (ar greičiau padėdavo, nei nepadėdavo) spręsti institucijų veikloje kylančias problemas;
- 2) keturių darbo grupių ir šešių pogrupių atvejais buvo nurodyta, kad sudarytos ES reikalų darbo grupės (pogrupiai) faktiškai nesirinkdavo į posėdžius, tačiau jos nariai aktyviai susirašinėdavo elektroniniu paštu arba oficialiai, ir tai padėdavo (ar greičiau padėdavo, nei nepadėdavo) spręsti institucijų veikloje kylančias problemas;
- 3) dvylikos darbo grupių ir penkiais pogrupių atvejais buvo nurodyta, kad ES reikalų darbo grupės (pogrupiai), nors ir buvo sudarytos, faktiškai neveikė arba jų veikla greičiau buvo nenaudinga nei naudinga atsakingai institucijai (atsakingos institucijos nurodė dvi tokias darbo grupes ir tris pogrupius).

Dviem atvejais buvo nurodyta, kad Koordinavimo tvarkoje numatyti pogrupiai nebuvo įsteigti, trimis atvejais buvo įsteigti darbo grupių pogrupiai, nenumatyti Koordinavimo tvarkoje.

Kai kurios atsakingos institucijos pažymėjo, kad darbo grupės ar pogrupiai dažnai apima platų klausimų spektrą, ir dėl į darbo grupę paskirtų institucijų atstovų specializacijos trūkumo ne visada pavyksta efektyviai spręsti klausimus darbo grupių posėdžiuose. Tokiais atvejais už ES reikalų darbo grupių veiklą atsakingos institucijos linkę sudaryti specialias darbo grupes ar sušaukti *ad hoc* pasitarimus atskiriems ES teisės aktų projektams svarstyti ir LR pozicijai dėl jų rengti. Be to, kai kuriais atvejais nėra tikslinga rengti darbo grupių posėdžius, kadangi nustatyti LR pozicijų rengimo terminai įpareigoja naudoti operatyvesnes komunikavimo priemones.

Siekiant spręsti iškylančius tarpinstitucinius darbo organizavimo, kompetencijų pasidalijimo ar pozicijų derinimo klausimus, kai kurios institucijos atsakymuose į klausimynus apie ES reikalų darbo grupių veiklą siūlė periodiškai rengti ministerijų Europos integracijos klausimus koordinuojančių padalinių atstovų susitikimus.

Dauguma Lietuvos ES reikalų darbo grupių yra įsteigtos ir veikia, daugumos jų veiklą atsakingos institucijos vertina teigiamai. ES reikalų darbo grupių veikla skatina tarpinstitucinį bendradarbiavimą, kuris be formalizuotų darbo grupių egzistavimo galbūt būtų mažesnis. ES reikalų darbo grupės yra mažiau efektyvus būdas specialių žinių reikalaujantiems klausimams spręsti: tokiais atvejais institucijos mieliau rengia specialius pasitarimus, į kurią kviečiami konkrečios srities ekspertai. Neretai pasirenkama alternatyvi ir dažnai greitesnė nei darbo grupės posėdis konsultacijų forma – susirašinėjimas elektroniniu paštu ar kontaktai telefonu.

2. ES Tarybų ir Vyriausybės pasitarimų statistika

2004 metais svarstymui Vyriausybės pasitarime buvo parengtas 31 klausimas dėl ministrų dalyvavimo ES Tarybos posėdžiuose ir Lietuvai aktualių ES klausimų. Tradiciškai tokį svarstymą sudaro dvi dalys: ministrų dalyvavimo ES Tarybos posėdžiuose aptarimas (pozicijų ir/arba rezultatų pristatymas) ir kiti Lietuvai aktualūs ES integracijos klausimai, įtraukiami į darbotvarkę atsakingos ministerijos arba Vyriausybės kanceliarijos iniciatyva.

2004 metais įvyko 67 ES Tarybos posėdžiai, kuriems parengtos 446 Lietuvos Respublikos pozicijos. Didžiausias krūvis - 13 Ekonomikos ir finansų tarybos posėdžių (93 pozicijos) ir 14 Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (BRIST) posėdžių (63 pozicijos) - teko atitinkamai Finansų ministerijai ir Užsienio reikalų ministerijai (žr. priedą Nr. 5).

Vyriausybės pasitarime svarstytos Lietuvos pozicijos dvidešimt šešioms ES Tarybos posėdžiams, pristatyti dvylikos ES Tarybos posėdžių rezultatai. Aktyviausiai Vyriausybės pasitarime buvo pristatomi BRIST bei Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybų klausimai. Nė karto nesiūlyta svarstyti Konkurencingumo tarybos klausimų. Po vieną kartą aptarti Ekonomikos ir finansų, Aplinkos bei Švietimo, jaunimo ir kultūros tarybų posėdžiai (žr. priedą Nr. 6). Dažniausiai ES Tarybų posėdžių pristatymas Vyriausybėje buvo informacinio pobūdžio; reali diskusija dėl mandato ES Taryboje vyko ir ministrų kabineto pritarimas gautas tik dėl vieno klausimo, svarstyto gruodžio mėnesio Teisingumo ir vidaus reikalų taryboje – Lietuvos pozicijos dėl nusikaltimų prevencijos ir tyrimo tikslais telekomunikacijų operatorių saugotinių srauto duomenų apimties.

Be informacijos apie ministrų dalyvavimą ES Tarybos posėdžiuose, Vyriausybės pasitarime Vyriausybės kanceliarijos arba atsakingų institucijų iniciatyva taip pat svarstyta penkiolika su artimiausiais ES Tarybos posėdžiais nesusijusių, tačiau Lietuvai aktualių europinės darbotvarkės klausimų (pavyzdžiui, Europos Komisijos pranešimas dėl ES finansinės perspektyvos 2007-2013 metams, studija dėl greitųjų ir Lietuvos teritorijoje nestojančių tranzitinių traukinių į Kaliningradą galimybių, pasiūlymai dėl Lietuvos pozicijų dėl Lisabonos strategijos įgyvendinimo bei naujos ES Teisingumo ir vidaus reikalų programos gairių, klausimai, susiję su Lietuvos interesų atstovavimu ES bei ES institucijomis (Lietuvos pirmininkavimas ES, įsidarbinimas ES institucijose, ES agentūrų steigimo Lietuvoje klausimai (plačiau žr. priedą Nr.7).

2004 m. Vyriausybės pasitarimuose svarstytas 31 klausimas dėl ministrų dalyvavimo ES Tarybos posėdžiuose ir Lietuvai aktualių ES klausimų. ES Tarybų posėdžių pristatymas dažniausiai buvo informacinio pobūdžio, išsami diskusija dėl Lietuvos Respublikos pozicijos vyko vieną kartą.

2004 metais įvyko 67 ES Tarybos posėdžiai, kuriems parengtos 446 Lietuvos Respublikos pozicijos.

3. COREPER I/II ir ministerijų valstybės sekretorių pasitarimų apžvalga

2004 m. vyko keturiasdešimt Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimų, kuriuose buvo numatyta europinė darbotvarkė. Juose apsvaistyta keturiasdešimt su COREPER I ir II posėdžiais susijusių klausimų, aštuoni bendri klausimai (pvz., dėl Lietuvos pozicijų rengimo ir derinimo, dėl Lietuvos atstovų dalyvavimo ES institucijų darbo grupių susitikimuose ir pan.), 10 klausimų dėl ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano ir jo vykdymo, taip pat kiti klausimai. 28 kartus buvo aptarta bendra Lietuvos pozicijų rengimo būklė ir ataskaitų iš ES Tarybos darbo grupių teikimo situacija. Detalesnė informacija apie svarstytus klausimus pateikta priede Nr.8.

2004 metais iš viso parengta 737 pozicijos COREPER I ir 655 pozicijos COREPER II posėdžiuose svarstomais klausimais. COREPER I atveju, 20 pozicijų buvo nepateikta iš viso, 38 pozicijų pateikimas vėlavo (plačiau žr. priede Nr. 9). Dėl COREPER II statistikos nėra.

2004 m. įvyko po 42 COREPER I ir COREPER II posėdžius. Lietuvos atstovai COREPER I posėdžiuose aktyviausiai dalyvavo svarstant žemiau išvardintų sričių klausimus: transporto (11 pasisakymų, iš kurių svarbiausi: eurovinjetė, kelių transporto priemonės naudojimą registruojanti įranga, socialiniai teisės aktai susiję su kelių transporto veikla, skrydžių vadovų licencijos, lokomotyvų brigados), aplinkos apsaugos (10 pasisakymų, iš kurių svarbiausi: maudyklų vanduo, baterijos), žuvininkystės (9 pasisakymai: banginių priegauda ir derybos dėl sugavimų kvotų nustatymo), konkurencingumo srityje (7 pasisakymai, iš kurių svarbiausi: dėl nesąžiningos praktikos su vartotojais, pardavimų skatinimo, įmonių susiliejinimų, geresnio reguliavimo, paslaugų direktyvos), socialinių reikalų (4 pasisakymai: darbo laiko direktyvos, profesinių kvalifikacijų pripažinimo). Nuolatinės atstovybės ES duomenimis, 2004 m. Lietuva COREPER I posėdyje išreiškė savo poziciją 45 kartus.

2004 m. Lietuvos atstovai COREPER II posėdžiuose aktyviausiai dalyvavo svarstant šiuos klausimus: 2007-2013 m. finansinė perspektyva (8 pasisakymai), ES-Rusijos santykiai (4 pasisakymai), Naujosios kaimynystės politika (9 pasisakymai), Europos gynybos agentūra (4 pasisakymai). COREPER II posėdžiuose taip pat buvo priimtas Lietuvai svarbus sprendimas dėl euro termino vartojimo, teikiami pasiūlymai dėl ES vadovų tarybos išvadų bei pasisakoma įvairiais kitais išorinių santykių, finansų, teisingumo ir vidaus reikalų bei saugumo politikos klausimais. 2004 m. Lietuva išreiškė savo poziciją COREPER II posėdyje 47 kartus.

2004 m. įvyko 40 Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimų, kuriuose buvo numatyti europinės darbotvarkės klausimai. Per metus įvyko po 42 COREPER I ir COREPER II posėdžius, kuriuose Lietuvos atstovai pasisakė po atitinkamai 45 ir 47 kartus.

4. Dalyvavimas ES Tarybos bei Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų veikloje

Per 2004 m. buvo parengtos 479 pozicijos pirminiams ES teisės aktų (teikiamų svarstymui Tarybos darbo grupėse ir komitetuose) projektams (iš šio skaičiaus: 29 proc. pozicijų – Užsienio reikalų ministerijos kompetencijai tenkančiais klausimais, 17 proc. – Finansų ministerijos, 8 proc. – Ūkio ministerijos, 7 proc. – Žemės ūkio ministerijos, po 6 proc. – Aplinkos, Susisiekimo ministerijų ir Žuvininkystės departamento, 5 proc. – Vidaus reikalų ministerijos ir 16 proc. – kitų institucijų kompetencijos klausimais). Iš viso turėjo būti parengtos 507 pozicijos.

Siekiant įvertinti Lietuvos dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžiuose apimtį, buvo vadovautasi ministerijų ir kitų valstybės institucijų pateikta statistine informacija bei LINESIS sistemos duomenimis.

Pagal institucijų pateiktą informaciją, 2004 metais (skaičiuojant nuo narystės datos, t.y. gegužės 1 d.) buvo susirinkusios 184 iš 292⁴, arba 60 procentų, Tarybos darbo grupių (įskaitant ir pogrupius) ir komitetų. Viena Tarybos darbo grupė vidutiniškai rinkosi dešimt kartų, iš viso įvyko 1876 susitikimai. Iš dažniausiai posėdžiavusių ES Tarybos darbo grupių ir komitetų paminėtini Politinis ir saugumo komitetas, susitikęs 80 kartų, Biudžeto komitetas, susitikęs 63 kartus, Išorinių santykių patarėjų darbo grupė, susitikusi 55 kartus.

Atstovai iš sostinės dalyvavo apie 40 proc. iš įvykusių susitikimų, o Nuolatinės atstovybės darbuotojai – apie 60 proc. iš įvykusių susitikimų. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad kai kuriuose susitikimuose Nuolatinės atstovybės darbuotojai lydėdavo atstovus iš sostinės, bendros dalyvavimo apimtys yra 80 – 90 proc. (skaičiavimo paaiškinimus žr. priede Nr. 10).

10 Tarybos darbo grupių veikloje (57 susitikimai 2004 m. gegužės – gruodžio mėn. laikotarpiu) nei karto nedalyvavo nei Nuolatinės atstovybės darbuotojai, nei atstovai iš sostinės (sąrašą žr. priede Nr. 11).

Pastebėtina, kad daugumos darbo grupių posėdžiuose dalyvavo vienos institucijos atstovai: iš 769 susitikimų, kuriuose dalyvavo atstovai iš sostinės, 641 (83 proc.) dalyvavo vienos institucijos atstovai. Todėl galima daryti prielaidą, kad daugumoje darbo grupių svarstomi klausimai siejasi tik su vienos institucijos veiklos sritimi, arba institucijos, taupydamos finansinius resursus, dalyvauja rengiant poziciją, tačiau jos pristatymą deleguoja pagrindinės institucijos arba Nuolatinės atstovybės atstovui.

⁴ Čia ir toliau remiamasi 2004 m. Ministro Pirmininko potvarkiuose Nr. 103 ir Nr. 328 nurodytu Tarybos bei Komisijos darbo grupių ir komitetų skaičiumi: 292 Tarybos darbo grupės (įsk. pogrupius) ir komitetai ir 342 Europos Komisijos darbo grupės ir komitetai.

Remiantis duomenimis, registruotais LINESIS informacinėje sistemoje, per visus 2004 metus gauti 2236 kvietimai į Tarybos komitetų, darbo grupių ir pogrupių posėdžius (kai kurie kvietimai galėjo kartotis), ir buvo užregistruotos 1194 dalyvavimo posėdžiuose ataskaitos⁵ (plačiau žr. priede Nr. 12). Tai sudaro 54 proc. nuo viso per LINESIS sistemą gautų kvietimų skaičiaus. Vertinant pagal aukščiau minėtas bendras dalyvavimo darbo grupių posėdžiuose apimtis išeitų, kad ataskaitos nebuvo pateiktos apytiksliai iš ketvirtadalio (pesimistiniu scenarijumi – iš trečdaliao) susitikimų, kuriuose dalyvavo Lietuvos atstovai.

Kalbant apie kelionių į Tarybos ir jos darbo grupių bei komitetų posėdžius kompensavimą iš Europos Bendrijų biudžeto, būtina atkreipti dėmesį, kad 2004 m. Lietuva panaudojo tik 29,94 proc. visų metams skirtų lėšų (1,1 mln. iš 3,7 mln. Lt). Minėtoji suma apima 720 vizitų išlaidas iš beveik 1900 įvykusių posėdžių, t.y. 36,98 proc. visų susitikimų. Atsižvelgiant į tai, kad geriausiai Lietuvos poziciją tam tikru klausimu gali pristatyti poziciją parengęs specialistas, 2005 metais ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas atstovų iš sostinės dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimuose skatinimui. Tačiau reikia pabrėžti, kad Europos Bendrijų lėšos gali būti naudojamos tik kelionės išlaidoms padengti, tuo tarpu apgyvendinimo lėšos bei dienpinigiai turi būti dengiami iš bendrųjų kiekvienai institucijai skirtų asignavimų. Detalūs duomenys apie kompensuotas keliones išlaidas pateikiami priede Nr. 13.

Vertinant dalyvavimą Europos Komisijos darbo grupėse ir komitetuose 2004 m. gegužės – gruodžio mėnesiais, atstovai iš Vilniaus dalyvavo 92 proc. iš įvykusių susitikimų, Nuolatinės atstovybės darbuotojai – 8 proc. susitikimų. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad kai kuriuose susitikimuose dalyvaudavo kelių institucijų atstovai, be to, tam tikrais atvejais Nuolatinės atstovybės darbuotojai lydėdavo atstovus iš sostinės, bendros dalyvavimo apimtys būtų 88 - 91 proc. (skaičiavimo paaiškinimus žr. priede Nr. 10).

Iš dažniausiai posėdžiavusių Komisijos komitetų pažymėtini Javų vadybos komitetas, susitikęs 28 kartus, Cukraus vadybos komitetas, susitikęs 22 kartus, ir Muitinės kodekso komitetas: tarifai ir statistinė nomenklatūra, susitikęs 18 kartų. Tuo tarpu vidutiniškai vienas komitetas per metus buvo susitikęs 3,6 karto.

Darytina išvada, kad pirminių pozicijų rengimas ES teisės aktų projektams vyksta pakankamai sklandžiai. Tačiau turėtų būti siekiama, kad pirminės pozicijos būtų pakankamai suderintos, kiek galima geriau išanalizuotas galimas siūlomo priimti teisės akto poveikis Lietuvai. 28 atvejais iš 507 Lietuvos pozicijos pirminiams ES teisės aktų projektams iš viso nebuvo parengtos.

Ne mažiau svarbus tinkamas informavimas apie posėdžių Briuselyje rezultatus: 2004 m. atsiskaitymas už dalyvavimą Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžiuose nebuvo geras. 2005 m. ypatingas dėmesys turės būti skiriamas atstovų iš sostinės dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimuose skatinimui: praėjusiais metais Lietuva panaudojo mažiau nei trečdalį jai skirtų lėšų kelionėms į ES Tarybos, jos darbo grupių ir komitetų posėdžius kompensuoti.

⁵ Atkreiptinas dėmesys, kad dalis ataskaitų buvo siunčiamos riboto naudojimo paštu, todėl šiuose duomenyse neatsispindi.

5. Dalyvavimas Europos vadovų tarybose (ESVT)

2004 metais vyko šeši ESVT posėdžiai (keturi planiniai ir du neeiliniai: kovo 25-26 d., birželio 17-18 ir 29 d. (patvirtinta J. Barroso kandidatūra į Europos Komisijos pirmininko postą), spalio 29 d. (Sutarties dėl Konstitucijos Europai pasirašymas), lapkričio 4-5 d., gruodžio 17-18 d.). Vyriausybės pasitarimuose buvo aptariamas pasirengimas planiniams posėdžiams bei Lietuvos pozicijos svarbiausiais juose svarstomais klausimais (išskyrus gruodžio mėn. ESVT) ir ESVT išvados/rezultatai.

IV dalis. ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo proceso apžvalga

Darbo su nuolat priimamais ES teisės aktais tvarką Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino 2004m. sausio 9 d. nutarimu Nr.21 “Dėl Lietuvos Respublikos pozicijos ES institucijose nagrinėjama klausimais rengimo, derinimo, pristatymo ir ES teisės perkėlimo į LR nacionalinę teisę ir jos įgyvendinimo“. Pasirinktas koordinavimo modelis per pirmus darbo metus įrodė savo efektyvumą ir sąlygojo, kad Lietuvos rezultatai įgyvendinant ES teisę yra vieni iš geriausiai tarp visų ES šalių narių.

1. ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo planavimas

ES teisės aktų paskirstymo sistema remiasi centralizuotu visų priamųjų ES teisės aktų priskyrimu atsakingoms LR institucijoms. Per 3 savaites nuo teisės akto priskyrimo institucijai dienos atsakinga institucija pateikdavo Vyriausybės kanceliarijai informaciją, kokiais Lietuvos Respublikos teisės aktais planuojama perkelti ir įgyvendinti priskirtuosius ES teisės aktus. 2004 m. LR Vyriausybės kanceliarijos ES teisės įgyvendinimo koordinavimo ir priežiūros departamentas institucijoms paskirstė 184 ES direktyvas ir 2226 kitus ES teisės aktus. Šių teisės aktų perkėlimas (direktyvų atveju) ar jų įgyvendinimui reikalingos priemonės numatomos atitinkamai ES direktyvų perkėlimo arba ES teisės įgyvendinimo planuose.

2004 m. ES direktyvų perkėlimui buvo suplanuoti 69 įstatymai, 26 Vyriausybės nutarimai bei 150 ministrų įsakymų lygio teisės aktų. Nors ES reglamentai Lietuvoje taikomi tiesiogiai, tam tikrais atvejais yra būtinos jų įgyvendinimą užtikrinančios priemonės. Lietuvos institucijos suplanavo 137 ES reglamentų ir sprendimų įgyvendinimą užtikrinančias priemones (13 įstatymų, 21 Vyriausybės nutarimą, 80 Ministrų įsakymo lygio teisės aktų ir 23 kitas priemones).

Kas mėnesį ES teisės aktų perkėlimo ir įgyvendinimo plano vykdymo eiga buvo svarstoma Ministerijų valstybės sekretorių pasitarime, prireikus – Vyriausybės pasitarimuose. Atskiras suplanuotų ES teisės aktus perkeliančių ar įgyvendinančių įstatymų rengimo monitoringas buvo atliekamas kiekvieną savaitę, atitinkamos suvestinės siunčiamos ir LR Seimui.

2005 metų sausio 1 dienai laiku (pagal ES teisės aktų ir (ar) LR institucijų nustatytus terminus) buvo įvykdyta 84 % direktyvas perkeliančių priemonių ir 95 procentai ES teisės aktų įgyvendinimą užtikrinančių priemonių (detaliau žr. priedą Nr. 14).

2. Direktyvų notifikavimas Europos Komisijai

ES šalis narė, į nacionalinę teisę perkėlus ES direktyvą, privalo apie tai pranešti (notifikavimo procedūra) Europos Komisijai, pateikdama atitinkamų nacionalinių teisės aktų tekstus. Šiuo metu LR Vyriausybės kanceliarijos koordinuojama notifikavimo procedūra vykdoma naudojantis specialia Europos informacine sistema, prie kurios įdiegimo ir tobulinimo prisidėjo ir Lietuvos specialistai.

Prieš narystės ES dieną, Lietuva turėjo formaliai notifikuoti visas (apie 1716) tuo momentu galiojusias ES direktyvas (išankstinis notifikavimas), t.y. kiekvienos ES

direktyvos atžvilgiu informuoti Europos Komisiją, apie ją perkeliančius LR teisės aktus ir persiųsti atitinkamus tekstus. Išankstinio notifikavimo proceso eigoje per 6 mėnesius Europos Komisija informuota apie 6380 ES direktyvas perkeliančius LR teisės aktus (kai kurie LR teisės aktai, perkeliantys kelias direktyvas, apskaityti kelis kartus). Pažymėtina kad, Europos Komisijos vertinimu, tarp 10 stojančiųjų valstybių Lietuva šį darbą atliko geriausiai.

Šiuo metu Lietuva, kaip ir visos ES šalys narės, turi nuolat notifikuoti (informuoti) Europos Komisiją apie ES direktyvas perkeliančius nacionalinius teisės aktus. Per aštuonis narystės ES mėnesius įsigaliojo (turėjo būti perkeltos) 109 ES direktyvos. Iš jų 2005 m. sausio 1 dienai 98 buvo pilnai notifikuotos (perkeltos), 6 - dalinai perkeltos (nevisi teisės aktai priimti), 5 – nenotifikuotos (jų perkėlimui nepriimtas nė vienas teisės aktas). Europos Komisijai taip pat jau yra pranešta apie 44 ES direktyvų, kurių perkėlimui terminas dar nėra pasibaigęs, įgyvendinimą. Šias 153 direktyvas perkėlė 106 įvairaus lygio LR teisės aktai.

3. Vidaus rinkos direktyvų perkėlimas

Europos Komisijos Vidaus rinkos direktoratas naudoja specialią (detalesnę ir gilesnę) procedūrą kontroliuojant ir analizuojant su ES vidaus rinkos funkcionavimu susijusių direktyvų įgyvendinimą šalyse narėse. Dėl šių direktyvų (apie 1700) LR Vyriausybės kanceliarija Europos Komisijai detalią informaciją teikė 3 kartus (2004 m. balandžio 30 d., gegužės 28 d. ir lapkričio 19 d.).

Naujausiais duomenimis, Lietuva turi mažiausią ES vidaus rinkos direktyvų perkėlimo deficitą (tik Lietuva ir Ispanija sugebėjo pasiekti politinį tikslą – mažesni nei 1,5 % perkėlimo deficitą).

4. Pažeidimo procedūra

Jei ES valstybė narė laiku (iki ES teisės akte nurodytos datos) neperkelia ar neįgyvendina tam tikros direktyvos ar kito ES teisės akto nuostatų nacionalinėje teisėje arba tai padaro nepilnai ar netinkamai, Europos Komisija gali inicijuoti taip vadinamą pažeidimo procedūrą⁶. Ši procedūra susideda iš kelių etapų: formalus pranešimo (Europos Komisija teiraujasi neperkėlimo ar neįgyvendinimo priežasčių), pagrįstos nuomonės (Europos Komisija imperatyviai prašo iki nustatyto termino perkelti atitinkamą ES teisės aktą), bylos iškelimo Europos Bendrijų Teisingumo Teisme. Šis teismas įsipareigojimų nevykdančiai valstybei narei gali skirti iki kelių dešimčių tūkstančių eurų per dieną siekiančią baudą.

2004 metais Europos Komisija prieš Lietuvą inicijavo 15 pažeidimo procedūrų (visos pirmo etapo). Iš jų, Lietuvos nuomone, 8 pažeidimo procedūros yra nepagrįstos (tikėtina, kad jos buvo inicijuotos dėl techninių Europos Komisijos klaidų).

⁶ Europos bendrijos sutarties 226 str.

5. Rezultatai ir perspektyvos

Vertinant Lietuvos pasiekimus pirmaisiais narystės metais perkeltant ir įgyvendinant ES teisę, vienu iš pagrindinių indikatorių galėtų būti kas du mėnesius Europos Komisijos vykdomos ES šalių narių pažangos notifikuojant ES direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę suvestinės. Lietuva į šias suvestines buvo įtraukta 3 kartus ir visus 3 kartus išsilaikė pirmoje (tarp 25 šalių narių) vietoje⁷.

Paskutiniaisiais (2005 m. sausio 10 d.) paskelbtais duomenimis, Lietuva buvo laiku notifikavusi apie 99,45% (2554 iš 2568) ES direktyvų perkėlimą (ES vidurkis – 97,69%).

Nežiūrint to, kad šie duomenys neatspindi ir negali atspindėti ES direktyvų perkėlimo kokybinės pusės, jie neabejotinai įrodo išskirtinius Lietuvos pasiekimus perkeltant ES teisę. Pagrindinės šių pasiekimų prielaidos:

1. pasirengimo narystei ES periodu sukaupta didelė patirtis planuojant ir koordinuojant ES teisės perkėlimą ir įgyvendinimą;
2. Vyriausybės sprendimas išlaikyti pakankamai centralizuotą ES teisės įgyvendinimo koordinavimo sistemą, pagrįstą išankstiniu ir detaliu darbo su naujai priimamais ES teisės aktais planavimu ir tų planų vykdymo kontrole;
3. Ministro Pirmininko, ministrų, Seimo dėmesys sprendžiant su ES teisės įgyvendinimu susijusių LR teisės aktų priėmimo klausimus.

Europos Komisijai pradėjus didesniu mastu detaliau tikrinti ES teisės aktų perkėlimo Lietuvoje kokybę (tame tarpe ir dėl tikriausiai gausėjančių skundų), tikėtinas tam tikras statistinių rezultatų pablogėjimas. ES šalių narių patirtis rodo, kad neišvengiamai padidės ir Europos Komisijos inicijuojamų pažeidimo procedūrų skaičius. Tačiau ir toliau išlaikant sisteminių požiūrį į ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo procesą bei operatyviai sprendžiant kylančias problemas, tikėtina, kad Lietuva ir toliau liks tarp šioje srityje pirmaujančių ES šalių narių.

Tolesnės darbo kryptys būtų šios:

1. tolesnis ES teisės įgyvendinimo koordinavimo sistemos Lietuvoje tobulinimas efektyvinant procedūras ir plečiant informacinių technologijų naudojimą;
2. racionaliausių ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo būdų paieška, siekiant sklandesnio ES teisės integravimo į nacionalinės teisės ir administracinę sistemas;
3. tampa ryšys su Lietuvos dalyvavimo priimant naujus ES teisės aktus sistema, ypatingai gerinant LR pozicijų dėl ES teisės aktų projektų kokybę (būtinybė iš anksto detaliai numatyti pasekmes LR ekonomikai, teisinei ir administracinei sistemoms);
4. Lietuvos patirties koordinuojant ES teisės aktų perkėlimą ir įgyvendinimą sklaida tarp ES šalių narių (ir kandidačių), geresnis pasiekimų šioje srityje išnaudojimas ginant Lietuvos pozicijas įvairiais ES svarstomais klausimais.

⁷ 2004 metais skelbti duomenys: 2004 m. rugpjūčio 31 d. – laiku notifikuota (perkelta) 99,76 proc. direktyvų (2510 iš 2516); 2004 m. lapkričio 15 d. – laiku notifikuota (perkelta) 99,33 proc. direktyvų (2525 iš 2542). ES vidurkis atitinkamai buvo 96,44 ir 96,82 proc.

PRIEDAI

1. Informacija apie LIVADIS surengtus valstybės tarnautojų mokymus ES klausimais 2004 m.

Mokymo programa	Renginių skaičius	Dalyvių skaičius*
Įvadinio mokymo bendroji programa: ES institucijos ir politika	5	111
Mokymo apie Europos Sąjungą programos	74	1193
Struktūrinių fondų strateginio valdymo programa	15	282
Organizacijų lyderių mokymo programa: Integracijos į Europos Sąjungą poveikis viešojo administravimo institucijoms	5	80
Pasirengimo atstovauti Lietuvos interesams ES institucijose programa	14	299
Kaip pasirengti įsidarbinti ES institucijose	12	223
Papildomi renginiai: Kaip įsidarbinti ES institucijose (paskaita-diskusija) Dėl įsidarbinimo ES institucijose ES konkursų organizavimo ir sutarčių sudarymo procedūros	3	85
Iš viso	128	2273

* Valstybės tarnautojų pavardės gali pasikartoti

2. ES teisės aktų vertimų būklė

Lentelė. Vši Vertimo, dokumentacijos ir informacijos centro (VDIC) atlikti vertimai

	Priimtų iki narystės ES antrinės teisės aktų puslapių skaičius	Konvencijų ir tarptautinių sutarčių puslapių skaičius	LRV nutarimų, MP potvarkių ir kt. dokumentų puslapių skaičius	Iš viso:
Išversta	42075	3076	1324	46475
Autentikuota	52140	3076	-	55216

1. *Iki narystės priimtų ES antrinės teisės aktų vertimas ir autentiškumo tvirtinimas*

Per ataskaitinį laikotarpį išverstų ES antrinės teisės aktų apimtis – 42 075 Oficialiojo leidinio (OL) psl., (2003 m. išversta 31 494 OL psl.), autentiškumas patvirtintas 52 140 OL psl.

ES dokumentų vertimų ir jų autentikavimo prioritetus nustato ES Taryba bei Komisija, pateikdama savo galutinio dokumentų peržiūrėjimo grafikus. 2004 metais buvo planuota išversti ir autentikuoti apie 31 000 OL psl. Pagal nuolat atnaujinamus prioritetinių dokumentų sąrašus (paskutinis grafikas pateiktas 2004 m. gruodžio 21 d.), papildomai buvo išversta daugiau nei 10 000 OL puslapių. Visi *acquis communautaire* vertimai yra talpinami į ES duomenų bazę CCVista bei LR Seimo duomenų bazę. Pagal patalpintų į duomenų bazę CCvista autentiškų prioritetinių išverstų puslapių skaičių 2004 m. pradžioje Lietuva buvo 6-oje vietoje tarp šalių kandidačių; 2004 m. pabaigoje Lietuva užėmė 1-ąją vietą.

2. *Tarptautinių sutarčių ir konvencijų vertimas ir autentikavimas*

Per ataskaitinį laikotarpį išversta ir autentikuota 3076 psl. tarptautinių sutarčių ir konvencijų iš užsienio kalbos į lietuvių kalbą, o tam tikrais atvejais ir iš lietuvių kalbos į užsienio kalbą. Vertimai buvo atliekami vadovaujantis vertimo užsakymais, kuriuos pateikė Lietuvos Respublikos institucijų vadovai ar jų įgalioti asmenys.

Išversti, suredaguoti, suderinti su ekspertais autentiški vertimai buvo pateikti užsakovui.

3. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, Ministro Pirmininko potvarkių ir standartų, techninių reglamentų vertimas*

Per ataskaitinį laikotarpį išversta 1324 psl. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, standartų, techninių reglamentų į anglų kalbą. Vertimai buvo atliekami vadovaujantis vertimo užsakymais, kuriuos pateikė Lietuvos Respublikos institucijų vadovai ar jų įgalioti asmenys.

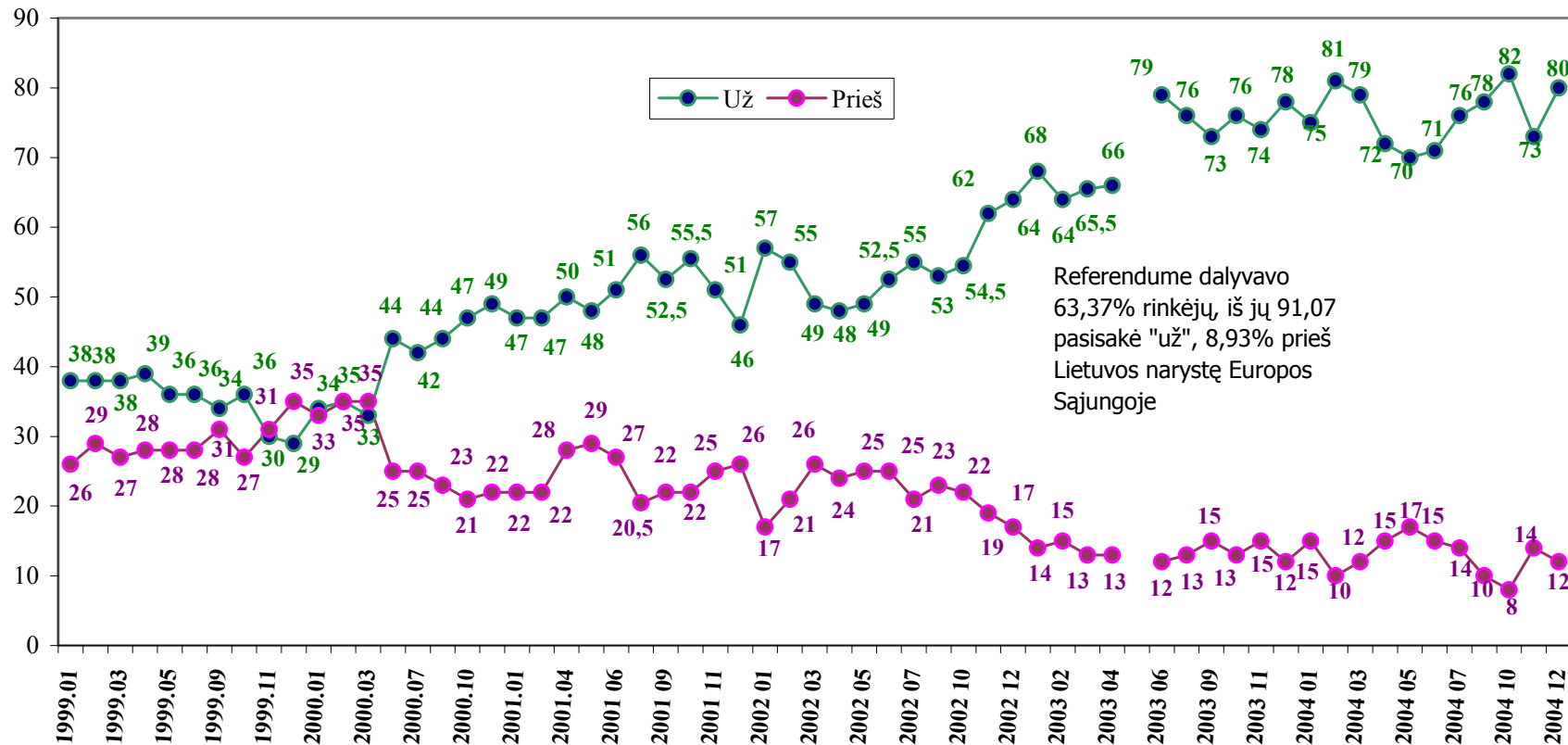
Išversti, suredaguoti, suderinti su ekspertais oficialūs vertimai į anglų kalbą buvo pateikti užsakovui ir patalpinti į Lietuvos Respublikos Seimo duomenų bazę.

4. *Terminologijos kaupimas, derinimas ir sisteminimas.*

Šiuo metu ES teisės aktų terminologijos duomenų bazėje yra sukaupta apie 20 300 terminų. Terminai kaupiami daugiausia iš ES dokumentų. Prieš autentikavimą terminologas patikrina visus direktyvose bei reglamentuose naudojamus terminus, taip pat nuolat teikia konsultacijas laisvai samdomiems vertėjams ir redaktoriams bei ES institucijoms. Atnaujinta duomenų bazė persiunčiama kas mėnesį visiems suinteresuotiems asmenims.

3. Visuomenės nuomonės Lietuvos narystės ES klausimu raida (grafikas)

Lietuvos gyventojų nuomonė dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje 1999-2004, %
 Klausimas iki referendumo: Jeigu rytoj būtų referendumas dėl Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą - kaip Jūs balsuotum?
 Klausimas po referendumo: Ar Jūs remiate Lietuvos narystę Europos Sąjungoje?

Šaltinis: Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras VILMORUS, 1999-2004

4. Keletas išvadų iš TNS GALLUP apklausos, atliktos Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje užsakymu 2004 m. rugpjūčio mėn.

- Lietuvai įstojus į ES beveik 15% respondentų nuomonė narystė ES atžvilgiu tapo palankesnė, apie 10% respondentų buvo nusiteikę priešiščiau narystės ES atžvilgiu, o 70% vyresnių nei 18 metų Lietuvos gyventojų nuomonė nepasikeitė. Respondentai narystę ES palankiau vertina dėl teigiamų permainų, ištesėtų pažadų, lengvesnės migracijos, teigiamos perspektyvos tikimybės, geresnio pragyvenimo lygio, geresnio uždarbio ir geresnių darbo santykių. Pagrindinės priežastys, kodėl apklaustųjų nuomonė tapo priešiškesnė yra kainų kilimas, nepadidėjusios pensijos bei atlyginimai.
- Lietuvos narystė ES domisi beveik 36% respondentų, daugiau nei pusė apklaustųjų (51%) šiek tiek domisi Lietuvos narystė ES ir apie 13% respondentų nesidomi Lietuvos narystė ES. Daugiau nei 56% respondentų informacijos apie Lietuvos narystę ES pakanka ar visiškai pakanka. Informacijos apie Lietuvos narystę ES trūksta tik šiek tiek daugiau nei 15% respondentų. Tie respondentai, kuriems informacijos apie Lietuvos narystę ES nepakanka, norėtų matyti bendro gyvenimo Lietuvoje ir ES palyginimą, norėtų sužinoti apie žemės ūkį ir žemdirbius, apie galimybes gauti darbą ir apie legalų įsidarbinimą užsienio šalyse.
- Respondentai nurodė, jog informacinės TV, radijo laidos ir informaciniai straipsniai regioninėje spaudoje būtų svarbiausi informacijos šaltiniai, į kuriuose esančią informaciją apie ES bendrai, apie ES teikiamą paramą, apie Europos Parlamentą, apie Sutartį dėl Konstitucijos Europai, jie atkreiptų dėmesį. Respondentai labiausiai pasitikėtų, jeigu informaciją apie šias išvardintas sritis teiktų konkrečios srities specialistai, žurnalistai ir užsienio šalių ekspertai.

5. 2004 m. ES Tarybų statistika

ES Tarybos pavadinimas	ES Tarybos posėdžių skaičius 2004 m.	Parengta pozicijų ES Tarybos posėdžiams
Bendrujų reikalų ir išorinių santykių taryba	14	63
Ekonomikos ir finansų taryba	13	93
Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba	10	49
Teisingumo ir vidaus reikalų taryba	9	48
Transporto, telekomunikacijų ir energetikos taryba	6	52
Konkurencingumo taryba	4	48
Aplinkos taryba	4	41
Užimtumo, socialinių reikalų, sveikatos ir vartotojų apsaugos taryba	4	31
Švietimo, jaunimo ir kultūros taryba	3	21
Viso:	67	446

6. ES Tarybos darbotvarkės klausimų pristatymas Vyriausybės pasitarimuose

ES Tarybos pavadinimas	Pozicijų pristatymas Vyriausybės pasitarime prieš ES Tarybos posėdį (kartai)	ES Tarybos rezultatų aptarimas Vyriausybės pasitarime (kartai)	ES Tarybos posėdžių 2004 m. skaičius
Bendrujų reikalų ir išorinių santykių taryba	8	6	14
Ekonomikos ir finansų taryba	1	3	13
Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba	5	2	10
Teisingumo ir vidaus reikalų taryba	4	1	9
Transporto, telekomunikacijų ir energetikos taryba	4	-	6
Konkurencingumo taryba	-	-	4
Aplinkos taryba	1	-	4
Užimtumo, socialinių reikalų, sveikatos ir vartotojų apsaugos taryba	2	-	4
Švietimo, jaunimo ir kultūros taryba	1	-	3
Viso:	26	12	67

Europos vadovų taryba	3	1	6
-----------------------	---	---	---

7. Su ES Tarybos posėdžiais nesusijusių Lietuvai svarbių Europos integracijos klausimų svarstymas Vyriausybės pasitarimuose

Šalia ministrų dalyvavimo ES Tarybos posėdžiuose 2004 m. aptarimo Vyriausybės pasitarime LR Vyriausybės kanceliarijos arba atsakingų institucijų iniciatyva taip pat svarstyta 15 su artimiausiais ES Tarybos posėdžiais nesusijusių, tačiau Lietuvai aktualių ES politikos klausimų.

- *Svarbiausių ES dokumentų pristatymas*: Europos Komisijos pranešimas dėl ES finansinės perspektyvos 2007-2013 metams; informacija apie Europos Komisijos užsakymu COWI kompanijos atliktą studiją dėl greitųjų ir Lietuvos teritorijoje nestojančių tranzitinių traukinių į Kaliningradą galimybių.
- *LR pozicijos dėl ypatingai svarbių klausimų*: Pasiūlymai dėl Lietuvos pozicijos 2004 m. pavasario Europos vadovų taryboje (Lisabonos strategijos įgyvendinimas), Lietuvos pozicija dėl naujos ES Teisingumo ir vidaus reikalų programos gairių, Lietuvos pozicija dėl cukraus reformos.
- *Klausimai, susiję su Stojimo sutartimi ir jos perkėlimu į Konstitucinę sutartį*: Informacija dėl ES Konstitucinės sutarties protokolo dėl 2003 m. Stojimo sutarties projekto rengimo; Stojimo į ES sutarties perkėlimas į ES Konstitucinę sutartį.
- *ES teisės įgyvendinimo problemos*: Tarybos direktyvos 2001/51/EB dėl Konvencijos, įgyvendinančios 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimą, nuostatų papildymo perkėlimo į nacionalinę teisę.
- *Klausimai, susiję su Lietuvos interesų atstovavimu ES bei ES institucijomis*: Lietuvos interesų atstovavimo ES institucijose apžvalga; ES agentūros bei jų steigimas Lietuvoje, įsidarbinimas ES institucijose (remiamos kandidatūros į postus ES institucijose), Lietuvos pirmininkavimas ES (videokonferencija su Nuolatine atstovybe).
- *Kiti klausimai*: Derybų dėl ES Konstitucijos tvarkaraštis, dėl įstojimo į bylą C-273/04, Lenkijos Respublikos iškeltą ES Tarybai dėl tiesioginių išmokų mokėjimo palaiptams sistemai išplėtimo, ir atstovavimo šioje byloje EB Teisingumo teisme.

8. Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose svarstyti Europos integracijos klausimai

2004 m. įvyko keturiasdešimt Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimų, kuriuose buvo europinės darbotvarkės klausimų.

Buvo svarstoma:

a) klausimai, susiję su Lietuvos Respublikos pozicijomis:

- su COREPER I ir II posėdžiams teikiamomis Lietuvos Respublikos pozicijomis susiję klausimai – 40;
- 8 klausimai dėl konkrečių LR pozicijų:
  - klausimas dėl pozicijos Tarybos reglamento projektui dėl paramos diegiant ES reikalavimus COM (2003) 806 galutinis;
  - Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengto Lietuvos Respublikos pozicijos projekto dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo pristatymas;
  - Ūkio ministerijos parengto Lietuvos Respublikos pozicijos projekto dėl paslaugų vidaus rinkoje pristatymas;
  - Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos parengto Lietuvos Respublikos pozicijos projekto dėl susitarimo tarp ES ir Rusijos Federacijos veterinarijos srityje pristatymas;
  - klausimas dėl ES pirmininkaujančių šalių (Airijos ir Nyderlandų) laiško šalims narėms dėl paprastesnio reguliavimo;
  - klausimas dėl Lietuvos Respublikos pozicijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento projekto dėl grynujų pinigų gabenimo kontrolės prie išorinės sienos;
  - klausimas dėl Lietuvos Respublikos pozicijos dėl pasiūlymo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai, pakeičiančio 2003/88/EB direktyvą dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų;
  - klausimas dėl Lietuvos Respublikos pozicijos dėl pirmininkaujančios šalies laiško 2004 m. lapkričio 25-26 d. Konkurencingumo tarybai dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl paslaugų vidaus rinkoje projekto.

b) kiti klausimai:

- bendri procedūriniai-administraciniai klausimai (dėl LR pozicijų rengimo ir derinimo, dėl procedūrų priimant sprendimus dėl ES teisės aktų, dėl Lietuvos Respublikos atstovų dalyvavimo ES institucijų darbo grupių susitikimuose, dėl rengimosi ES Tarybų susitikimams, dėl ES dokumentų vertimo į lietuvių kalbą, dėl vertimo žodžiu į lietuvių kalbą Tarybos darbo grupių, COREPER ir Tarybos posėdžiuose tvarkos, dėl pastabų ES dokumentų vertimams į lietuvių kalbą teikimo) – 8;
- pateikta statistika (žiniai) dėl Lietuvos Respublikos pozicijų rengimo pirminiams ES teisės aktų projektams būklės ir dėl ES Tarybos darbo grupių ataskaitų teikimo – 28;
- klausimai dėl ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano ir jo vykdymo – 10;

- klausimas dėl išankstinio notifikavimo duomenų bazės;
- klausimas dėl Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į ES Tarybos darbo organų susitikimus išlaidų kompensavimo;
- klausimas dėl konvencijų ir tarptautinių susitarimų, prie kurių Lietuva turi prisijungti pagal Stojimo į ES sutartį;
- klausimas dėl renginių, skirtų Lietuvos stojimo į ES datai paminėti;
- klausimas dėl galimybių steigti ES agentūrų būstines Lietuvoje;
- klausimas dėl konsultavimosi su Europos Centrinio Banku procedūros.

9. Pozicijų pateikimo COREPER I darbotvarkės klausimais statistika 2004 m.

Posėdžio Nr.	COREPER I data	Prašyta pozicijų ⁸	Gauta pozicijų ⁹
1.	01 09	2	2
2.	01 14	6	6
3.	01 23	4	4
4.	01 28	4	2
5.	02 04	11	10
6.	02 11-13	20	20
7.	02 18-20	36	36
8.	02 25-27	30	28
9.	03 03-05	23	22
10.	03 12	5	5
11.	03 17-19	15	13
12.	03 24	23	23
13.	03 31-04 02	18	18
14.	04 07	26	26
15.	04 21-23	35	35
16.	04 28-30	28	28
17.	05 05	8	8
18.	05 12 - 14	45	45
19.	05 19	9	9
20.	05 26	18	18
21.	06 03-04	16	16
22.	06 09	9	9
23.	06 15	16	16
24.	06 23	12	12
25.	06 30	4	4
26.	07 14	17	17
27.	07 20	8	8
28.	09 08	15	15
29.	09 17	19	19
30.	09 22	17	17
31.	09 29 - 10 01	25	25
32.	10 06	13	11
33.	10 13	9	9
34.	10 20	15	15
35.	10 27	27	27
36.	11 10 – 12	27	26
37.	11 17 – 19	36	36
38.	11 24	29	29
39.	12 01 – 03	31	27
40.	12 08	19	19
41.	12 13 – 15	25	21
42.	12 23	2	1
Viso:	42 posėdžiai	757	737

Per 2004 m. COREPER I posėdžiams nepateikta 20 pozicijų, vėluota pateikti – 38 pozicijas¹⁰. 2004 m. rengėjams tobulinti LR Vyriausybės kanceliarija grąžino 13 pozicijų. Paprastai

⁸Skaičiuota su papildomų darbotvarkių klausimais.

⁹Skaičiuota su pozicijom, gautom pagal papildomas darbotvarkes.

¹⁰ Vėlavimu laikoma, kai institucija nepateikia pozicijos nurodytu terminu. Priežastis gali būti ir dokumento nebuvimas.

viena-dvi pastabos dėl pozicijų kokybės išsakomos Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose. Nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje pastabas dėl pozicijų rengimo kokybės reguliariai teikia savo ataskaitose dėl COREPER I posėdžių.

10. Dalyvavimo ES Tarybos bei Europos Komisijos darbo grupių ir komitetų susitikimuose apimčių įvertinimas (2004 m. gegužės – gruodžio mėn.)

1 lentelė. Dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimuose apimtys

Bendras įvykusių susitikimų skaičius	Susitikimų skaičius, kuriuose dalyvavo atstovai iš sostinės		Susitikimų skaičius, kuriuose dalyvauta iš Atstovybės	Dalyvavimo apimčių įvertinimas*			
	Atsakinga institucija	Dalyvaujanti institucija		Realistinis		Pesimistinis	
				Susitikimų skaičius	Proc.	Susitikimų skaičius	Proc.
1876	716	53	1163	1701	90,7	1535	81,8
	769						

* Kadangi institucijų pateikti duomenys apie dalyvavimą darbo grupių veikloje yra suminiai, t.y. institucijos nurodė bendrus skaičius (įvykusių susitikimų, taip pat susitikimų, kuriuose dalyvauta iš sostinės, ir susitikimų, kuriuose dalyvauta iš Atstovybės), sunku pasakyti, ar į tam tikrą darbo grupę vyko tik atstovas iš sostinės, ar jį lydėjo ir Nuolatinės atstovybės atstovas. Todėl vertinant dalyvavimo apimtis institucijų pateikti duomenys buvo apibendrinami tokiu būdu:

- realistinis vertinimas: iškilus neaiškumams, buvo daroma prielaida, kad institucijos siekė dalyvauti kuo didesniame skaičiuje susitikimų, ir buvo apvalinama institucijų nauda, tačiau neviršijant įvykusių susitikimų skaičiaus. Pavyzdžiui, jei institucija nurodė, kad iš viso įvyko 12 susitikimų, dalyvauta – iš sostinės 10, iš Atstovybės – 4, vertinant dalyvavimo apimtis buvo imamas skaičius 12;
- pesimistinis variantas – priešingai, iškilus neaiškumams, buvo daroma prielaida, kad atstovas iš Nuolatinės atstovybės lydėjo atstavą iš sostinės, ir skaičiai buvo apvalinami į mažesnę pusę. Pavyzdžiui, jei institucija nurodė, kad iš viso įvyko 12 susitikimų, dalyvauta – iš sostinės 10, iš Atstovybės – 4, vertinant dalyvavimo apimtis buvo imamas skaičius 10. Pažymėtina, kad jei dalyvauta – iš sostinės 4, iš atstovybės 10, vertinant dalyvavimo apimtis vis tik buvo imamas skaičius 10.

2 lentelė. Dalyvavimo ES Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimuose tendencijos

Skaičius	Iš viso įvyko	Nedalyvavo atstovai iš sostinės	Nedalyvavo nei atstovai iš sostinės, nei iš Atstovybės	Lietuvos atstovavimas vienoje darbo grupėje (dalyvaujant susitikimuose)		
				1 institucija	2 institucijos	3 institucijos
Darbo grupių	184	24	10	145	13	1
Susitikimų	1876	374	57	641	124	4

3 lentelė. Dalyvavimo Europos Komisijos grupių ir komitetų susitikimuose apimtys

Bendras įvykusių susitikimų skaičius	Susitikimų skaičius, kuriuose dalyvavo atstovai iš sostinės		Susitikimų skaičius, kuriuose dalyvauta iš Atstovybės	Dalyvavimo apimčių įvertinimas*			
	Atsakinga institucija	Dalyvaujanti institucija		Realistinis		Pesimistinis	
				Susitikimų skaičius	Proc.	Susitikimų skaičius	Proc.
879	746	64	73	799	91	773	88
	810						

11. Komitetai ir darbo grupės, kuriose 2004 m. gegužės-gruodžio mėn. nė karto nedalyvavo Lietuvos atstovai

Europos Sąjungos Tarybos komitetai ir darbo grupės		Atsakinga valstybės institucija ar įstaiga	Viso vykusių susitikimų skaičius	Dalyvauta iš sostinės	Dalyvauta iš Atstovybės
I.3	Vartotojų apsaugos ir informavimo darbo grupė	Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie TM	1	0	0
H.6	Pašto paslaugų darbo grupė	Susisiekimo ministerija	1	0	0
G.4	Bendrovių teisės darbo grupė	Ūkio ministerija	11	0	0
(b)	Europos asociacija	Ūkio ministerija	11	0	0
(d)	Bendrovių valdymas	Ūkio ministerija	11	0	0
G.3	Intelektinės nuosavybės darbo grupė	Valstybinis patentų biuras	6	0	0
(c)	Oficialūs pasiūlymai (angl. <i>takeover bids</i>)	Vertybinių popierių komisija	11	0	0
F.18(f)	Tarptautinė vynuogių ir vyno įstaiga (OIV)	Žemės ūkio ministerija	1	0	0
F.21(b)	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (OECD)	Žemės ūkio ministerija	3	0	0
F.22(s)	Vaisių sulčių grupė	Žemės ūkio ministerija	1	0	0

12. 2004 m. vykusių ES Tarybos darbo grupių posėdžių ir gautų ataskaitų suvestinė (remiantis LINESIS sistemos duomenimis)

A. Pagal institucijas

	Atsakinga institucija	Skirtingų darbo grupių sk.	Vykusių posėdžių sk.	Gauta ataskaitų, sk.	Pranešta apie nedalyvavimą dėl neaktualumo	Gauta ataskaitų, proc.	
1	AM	3	116	74		63,8	
2	FM	11	180	132		73,3	
3	KM	2	21	14		66,7	
4	SADM	3	58	26		44,8	
5	SAM	2	18	9		50,0	
6	SM	6	110	93		84,5	
7	ŠMM	4	43	8		18,6	
8	TM	6	55	36		65,5	
9	ŪM	6	154	129		83,8	
10	URM	41	960	346		36,0	
11	VRM	3	30	19		63,3	
12	ŽŪM	16	84	75	7	97,4	lyvertinus pranešimus dėl nedalyvavimo
13	Civilinės saugos dep.	1	10	6		60,0	
14	Europos teisės dep.	1	27	2		7,4	
15	FNTT	1	1	0		0,0	
16	Ginklų fondas	1	1	0		0,0	
17	Informatikos ir ryšių departamentas	1	9	0		0,0	
18	Muitinės departamentas	2	36	27		75,0	
19	Migracijos departamentas	3	48	27		56,3	
20	Mitybos centras	2	34	15		44,1	
21	NVTAT	1	11	5		45,5	
22	Patentų biuras	1	13	8		61,5	
23	Policijos departamentas	4	45	36		80,0	
24	Statistikos departamentas	1	11	6		54,5	
25	Sienos apsaugos tarnyba	2	22	10		45,5	
26	VMVT	2	29	19		65,5	
27	VSD	2	15	0		0,0	
28	Valstybės tarnybos departamentas	1	13	10		76,9	

29	Žuvininkystės departamentas	2	85	62	23	100,0	vertinus pranešimus dėl nedalyvavimo
	Iš viso	131	2239	1194	30	54,1	vertinus pranešimus dėl nedalyvavimo

I pastaba. Suvestinėje neatsižvelgta į tai, ar darbo grupės posėdyje dalyvavo atstovas iš sostinės, ar spec. atašė.

II pastaba. Statistiniai duomenys apima ir kiekvienos atskiros Tarybos darbo grupės pograpių statistinius duomenis.

III pastaba. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis Užsienio reikalų ministerijos ataskaitų gaunama riboto naudojimo paštu. Pvz., tokiu būdu gautos 93 Politinio ir saugumo komiteto ataskaitos.

B. Pagal darbo grupes

	ES Tarybos komitetai ir darbo grupės	Atsakinga institucija	Vykusių posėdžių sk.	Gauta ataskaitų, sk.	Pranešta apie nedalyvavimą dėl neaktualumo
1	Ekonominių ir finansinių klausimų k-tas	FM	10	10	
2	Užimtumo komitetas	SADM	4	3	
3	133 straipsnio komitetas	URM	178	57	
4	Politinis ir saugumo komitetas	URM	80	1	
5	36 straipsnio komitetas	VRM	19	14	
6	Specialusis žemės ūkio komitetas	ŽŪM	21	21	
7	Krizių valdymo civilinių aspektų k-tas	URM	32	19	
8	Ekonominės politikos komitetas	FM	17	16	
9	Finansinių paslaugų komitetas	FM	6	5	
10	Saugumo komitetas	VSD	2	0	
11	Patarėjai/atašė	URM	7	0	
12	Bendrųjų reikalų darbo grupė	URM	21	17	
13	Plėtros darbo grupė	URM	41	31	
14	Prieglobsčio ir migracijos aukšto lygio d. gr.	VRM	6	1	
15	Narkotikų horizontalioji darbo grupė	Policijos dep.	9	9	
16	Struktūrinių priemonių darbo grupė	FM	24	24	
17	Pakraščių regionų klausimų darbo gr.	FM	5	2	
18	Branduolinių klausimų darbo grupė	ŪM	19	19	
19	Statistikos darbo grupė	SD	11	6	
20	Informacijos darbo grupė	URM	11	9	
21	Teisinių duomenų apdorojimo darbo gr.	TM	2	1	
22	Elektroninės komunikacijos darbo gr.	URM	4	3	
23	Teisės aktų kodifikavimo darbo grupė	TM	3	0	
24	Teisės/kalbos ekspertų darbo grupė	ETD	27	2	
25	Teisingumo teismo darbo grupė	TM	6	5	
26	Personalo reguliavimo darbo grupė	VTD	13	10	
27	Išorinių santykių patarėjų darbo grupė	URM	67	34	
28	Viešosios tarptautinės teisės darbo gr.	URM	7	1	
29	Jūrų teisės darbo grupė	URM	5	1	
30	JTO darbo grupė	URM	5	0	
31	ESBO ir Europos Tarybos darbo grupė	URM	11	1	
32	Žmogaus teisių darbo grupė	URM	10	5	
33	Transatlantinių santykių darbo grupė	URM	18	8	
34	Centrinės ir Pietryčių Europos darbo gr.	URM	26	13	
35	Rytų Europos ir Centrinės Azijos d. gr.	URM	42	0	
36	Santykių su EFTA darbo grupė	URM	12	7	
37	Vakarų Balkanų regiono darbo grupė	URM	48	28	
38	Artimųjų Rytų taikos proceso ad hoc d. gr.	URM	7	2	
39	Artimųjų Rytų ir Persijos įlankos d. gr.	URM	17	2	
40	Mašreko ir Magrebo šalių darbo grupė	URM	48	6	

41	Afrikos darbo grupė	URM	13	4
42	ACP darbo grupė	URM	28	12
43	Azijos ir Okeanijos darbo grupė	URM	16	14
44	Lotynų Amerikos darbo grupė	URM	23	9
45	Terorizmo (tarpt. Aspektu) darbo grupė	URM	5	1
46	Branduolinių ginklų neplatavimo d. gr.	URM	8	0
47	Įprastinės ginkluotės eksporto d. gr.	URM	8	0
48	Visuotinio nusiginklavimo ir ginklų kontrolės darbo grupė	URM	11	1
49	Dvigubos paskirties prekių darbo grupė	ŪM	6	4
50	Europos ginkluotės politikos darbo gr.	Ginklų fondas	1	0
51	Politinė-karinė darbo grupė	URM	49	2
52	Prekybos klausimų darbo grupė	URM	10	7
53	Bendrosios preferencijų sistemos d. gr.	URM	8	3
54	Eksporto kreditų darbo grupė	URM	9	4
55	Plėtros ir bendradarbiavimo darbo grupė	URM	35	20
56	Pagalbos maistu darbo grupė	URM	7	4
57	Prekių darbo grupė	URM	8	2
58	Konsulinių reikalų darbo grupė	URM	3	0
59	Administracinių reikalų ir protokolo d. gr.	URM	1	0
60	Nikolaidis darbo grupė	URM	7	7
61	Finansinių kl. D. gr. A) nuosavi ištekliai	FM	3	2
62	Finansinių paslaugų darbo grupė	FM	25	15
63	Mokesčių klausimų darbo grupė	FM	35	18
64	Elgesio taisyklių darbo grupė	FM	4	1
65	Aukšto lygio darbo grupė	FM	3	2
66	Biudžeto komitetas	FM	48	37
67	Kovos prieš sukčiavimą darbo grupė	FNTT	1	0
68	Imigracijos, sienų ir prieglobsčio str. k-tas	Migracijos dep.	15	8
69	Migracijos ir išsiuntimo darbo grupė	Migracijos dep.	21	16
70	Vizų darbo grupė	URM	14	11
71	Prieglobsčio dg	Migracijos dep.	12	3
72	Sienos kirtimo ir imigracijos informacijos pasikeitimo bei diskusijų centras (CIREFI)	Sienos apsaugos tarnyba	10	5
73	Sienų darbo grupė	Sienos apsaugos tarnyba	12	5
74	Civilinės teisės klausimų komitetas	TM	21	12
75	Šengeno informacinės sistemos (SIS/Sirene) darbo grupė	Policijos dep.	12	8
76	Šengeno informacinės sistemos techniniai klausimais (SIS-TECH) d. gr.	Informatikos ir ryšių dep.	9	0
77	Policijos bendradarbiavimo darbo grupė	Policijos dep.	15	11
78	Terorizmo darbo grupė	VSD	13	0
79	Muitinių bendradarbiavimo darbo grupė	MD	13	9
80	Bendradarbiavimo baudžiamosios teisės klausimais darbo grupė	TM	16	14

81	Materialiosios baudžiamosios teisės d. gr.	TM	7	4	
82	Šengeno įvertinimo darbo grupė	VRM	5	4	
83	Organizuoto nusikalstamumo daugiadisciplininė grupė	Policijos dep.	9	8	
84	Civilinės gynybos darbo grupė	Civilinės saugos dep.	10	6	
85	Žemės ūkio struktūrų ir kaimo plėtros d. gr.	ŽŪM	5	4	
86	Žemės ūkio horizontaliųjų reikalų d. gr.	ŽŪM	2	2	
87	Finansinių žemės ūkio klausimų d. gr.	ŽŪM	4	4	
88	Žemės ūkio produktų pardavimo skatinimo darbo grupė	ŽŪM	2	2	
89	Genetinių išteklių žemės ūkyje d. gr.	ŽŪM	1	1	
90	Žemės ūkio klausimų darbo grupė	ŽŪM	5	5	
91	Gyvūninės kilmės produktų darbo grupė	ŽŪM	2	2	
92	Miškininkystės darbo grupė	AM	5	4	
93	Vaisių ir daržovių darbo grupė	ŽŪM	2	2	
94	Alyvų aliejaus darbo grupė	ŽŪM	1	0	1
95	Vyriausiųjų augalų sveikatos pareigūnų darbo grupė	ŽŪM	3	3	
96	Augalų sveikatos darbo grupė	ŽŪM	6	5	
97	Maisto produktų kokybės darbo grupė	ŽŪM	4	4	
98	Cukraus ir izogliukozės darbo grupė	ŽŪM	6	6	
99	Vynų ir alkoholio darbo grupė	ŽŪM	4	3	1
100	Vyriausiųjų veterinarijos pareigūnų d. gr.	VMVT	13	9	
101	Veterinarijos ekspertų darbo grupė	VMVT	16	10	
102	Koordinavimo darbo grupė	ŽŪM	16	11	5
103	Maisto kodekso darbo grupė	Mitybos centras	26	10	
104	Išorės žvejybos politikos darbo grupė	Žuvininkystės departamentas	55	29	23
105	Vidaus žvejybos politikos darbo grupė	Žuvininkystės departamentas	33	33	
106	Konkurencingumo ir augimo darbo grupė	ŪM	53	48	
107	Intelektinės nuosavybės darbo grupė	Patentų biuras	13	8	
108	Bendrovių teisės darbo grupė	ŪM	14	13	
109	Techninio derinimo darbo grupė	ŪM	15	8	
110	Muitų sąjungos darbo grupė	MD	23	18	
111	Maisto produktų darbo grupė	Mitybos centras	8	5	
112	Tyrimų darbo grupė	ŠMM	15	0	
113	Tyrimų ir branduolinių klausimų darbo gr.	ŠMM	8	0	
114	Mokslinių ir techninių tyrimų komitetas	ŠMM	8	3	

115	Cheminių medžiagų darbo gr. REACH	AM	23	22	
116	Sausumos transporto darbo grupė	SM	35	27	
117	Laivininkystės darbo grupė	SM	19	19	
118	Aviacijos darbo grupė	SM	21	20	
119	Transporto darbo grupė - skirtingų transporto rūšių ir tinklų klausimai	SM	10	8	
120	Telekomunikacijų ir informacinės visuomenės darbo grupė	SM	22	18	
121	Pašto paslaugų darbo grupė	SM	3	1	
122	Energetikos darbo grupė	ŪM	47	37	
123	Socialinių klausimų darbo grupė	SADM	45	16	
124	Visuomenės sveikatos darbo grupė	SAM	15	8	
125	Vartotojų apsaugos ir informavimo d. gr.	NVTAT	11	5	
126	Vaistų ir medicinos prietaisų darbo gr.	SAM	3	1	
127	Aplinkosaugos dg ir Tarptautinių aplinkos klausimų darbo grupė	AM	88	48	
128	Švietimo komitetas	ŠMM	12	5	
129	Jaunimo darbo grupė	SADM	9	7	
130	Kultūros reikalų komitetas	KM	10	7	
131	Audiovizualinė darbo grupė	KM	11	7	
	Iš viso		2239	1194	30

I pastaba. Statistiniai duomenys apima ir kiekvienos atskiros Tarybos darbo grupės pograpių statistinius duomenis.

II pastaba. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis Užsienio reikalų ministerijos ataskaitų gaunama riboto naudojimo paštu. Pvz., tokiu būdu gautos 93 Politinio ir saugumo komiteto ataskaitos.

13. Kelionės išlaidų į ES Tarybos darbo grupių ir komitetų posėdžius kompensavimas

(Finansų ministerijos duomenimis*)

Ministerijos (įskaitant joms pavaldžias įstaigas) ir kitos valstybės institucijos, įstaigos, įmonės	Dalyvauta iš sostinės		Kompensuotų vizitų skaičius	Kompensuota suma, Lt.	Kompensavimo limitas, tūkst. litų	Panaudota, proc.
	kaip atsakinga institucija	kaip dalyvaujanti institucija				
Aplinkos ministerija	46	0	53	81 974	281	29,17
Finansų ministerija	86	6	63	103 759	159	65,26
Krašto apsaugos ministerija	0	0	0	0	14	0
Kultūros ministerija	20	0	17	23 633	55	42,97
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	31	1	31	49 419,18	143	34,56
Susisiekimo ministerija	19	0	21	36 530	304	12,02
Sveikatos apsaugos ministerija	2	5	3	4 166	120	3,47
Švietimo ir mokslo ministerija	21	0	22	30 353	101	30,05
Teisingumo ministerija	31	5	32	51 578	166	31,07
Ūkio ministerija	36	12	31	44 907,43	228	19,7
Užsienio reikalų ministerija	205	4	175	245 416,86	626	39,2
Vidaus reikalų ministerija	99	3	116	179 736,65	246	73,06
Žemės ūkio ministerija	48	0	49	86 694	193	44,92
Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos	18	0	40	50 832	150	33,89
Kitos valstybės institucijos, įstaigos ir įmonės	54	17	67	105 152,48	869	12,1
Iš viso:	716	53	720	1 094 151,6	3 655	29,94
	769					

*Atkreiptinas dėmesys, kad 2004 m. į įvairių Tarybos darbo grupių ir komitetų susitikimus atstovai iš sostinės vyko 769 kartus (į šį skaičių neįtraukti vizitai į ES Tarybų posėdžius), o paraiškos Finansų ministerijai dėl išlaidų kompensavimo pateiktos dėl 720 vizitų, kas sudaro 93,63 proc. visų įvykusių kelionių iš sostinės.

14. ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo proceso 2004 metais statistiniai duomenys

(koordinavimo apimtis – 45 institucijos)

- 1) Registruotų ir Lietuvos Respublikos institucijoms išsiųstų priimtų ES teisės aktų skaičius: 2410.

Tame tarpe:

- a) direktyvų – 184;
- b) reglamentų, sprendimų ir kitų teisės aktų - 2226.

- 2) Iš Lietuvos Respublikos institucijų gautų atsakymų skaičius: 433 (vienu raštu pateikiamas atsakymas dėl kelių ar keliolikos ES teisės aktų).

- 3) Iš Lietuvos Respublikos institucijų gautų „nesutikimų“ dėl atsakomybės už priskirtus ES teisės aktus ir šių ES teisės aktų priskyrimų kitoms Lietuvos Respublikos institucijoms skaičius: 187 (I pusmetį - 155, II pusmetį - 33).

- 4) Į ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo planą įtrauktų priemonių skaičius:

- a) perkeliančių ES direktyvas – 269.

Iš jų:

- i) įstatymų - 69;
- ii) Vyriausybės nutarimų – 26;
- iii) ministrų įsakymų ir kitų teisės aktų - 150.

- b) įgyvendinančių ES reglamentus ir sprendimus - 137.

Iš jų:

- i) įstatymų sk. - 13;
- ii) Vyriausybės nutarimų sk. - 21;
- iii) ministrų, institucijų ar įstaigų vadovų įsakymų sk. - 80;
- iv) kitų dokumentinių priemonių sk. – 16;
- v) institucinių priemonių sk. – 7.

- 5) Institucijų ataskaitų apie ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano priemonių vykdymą skaičius: 118 raštų (vienu raštu pateikiama ataskaita dėl kelių ar keliolikos ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo plano priemonių).

- 6) ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo planų bei jų vykdymo ataskaitų pristatymų skaičius:

- a) Vyriausybės pasitarimuose – 1 (ES direktyvų perkėlimo plano ir ES teisės įgyvendinimo plano pristatymas);
- b) Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose - 5 ES direktyvų perkėlimo plano pristatymai ir 4 ES teisės įgyvendinimo plano pristatymai;
- c) Vyriausybės pasitarimuose – 3 (Lietuvos pasirengimo narystei ES programos – Nacionalinės *acquis* priėmimo programos (NAPP) vykdymas).

7) ES Direktyvų perkėlimo plano vykdymo apžvalgos:

Apžvalgos data	Suplanuoti LR teisės aktai	Iš viso įvykdyta	VĒLUOJAMA ĮVYKDYTI (nenotifikuota Europos Komisijai)			
			Įstatymai	Nutarimai	Įsakymai	Bendras skaičius
2004 m. liepos 1 d.	29	16	2	2	9	13
2004 m. rugsėjo 1 d.	66	33	9	5	17	33
2004 m. spalio 1 d.	79	50	10	5	14	29
2004 m. lapkričio 1 d.	89	58	11	4	16	31
2004 m. gruodžio 1 d.	95	77	7	3	8	18
2005 m. sausio 1 d.	114	96	8	1	7	16

8) ES teisės įgyvendinimo plano vykdymo apžvalgos:

Data	Suplanuota įvykdyti	Iš viso įvykdyta	VĒLUOJAMA ĮVYKDYTI			
			Įstatymai	Nutarimai	Įsakymai	Kiti
2004 m. liepos 1 d.	54	44	1	2	7	-
2004 m. rugsėjo 1 d.	59	50	1	2	5	1
2004 m. spalio 1 d.	73	62	-	4	5	2
2004 m. lapkričio 1 d.	87	76	1	3	4	3
2004 m. gruodžio 1 d.	88	81	1	2	2	2
2005 m. sausio 1 d.	95	90	1	2	1	1

9) Specifinių ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo problemų sprendimas (formalūs posėdžiai):

- a) specialių (koordinacinių) pasitarimų skaičius - 3;
- b) Vyriausybės pasitarimuose ir Ministerijų valstybės sekretorių pasitarimuose svarstytų klausimų skaičius – atitinkamai 1 ir 3.

10) LR Vyriausybės kanceliarijos parengtų ir išplatintų su ES teisės perkėlimu susijusių įstatymų rengimo būklės apžvalgų skaičius: 45.

11) Notifikavimas (direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas baigėsi iki 2004 m. gegužės 1 d.):

- a) notifikuotų direktyvų skaičius: 1716 (iš jų 68 nereikalaujančios nacionalinių priemonių);
- b) dar nenotifikuotų (kurių neperkelia nė vienas Lietuvos Respublikos teisės aktas) direktyvų skaičius: 1 (2001/51/EB).

12) Notifikavimas (direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas baigėsi po 2004 m. gegužės 1 d.):

- a) direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas 2004 m. gegužės 1 d.– gruodžio 31 d., bendras skaičius: 109, iš jų:
    - i) pilnai notifikuota (pilnas direktyvos perkėlimas) - 98 direktyvos;
    - ii) dalinai notifikuota (dalinis direktyvos perkėlimas) – 6 direktyvos;
    - iii) nenotifikuota (dar nepriimtas nė vienas LR teisės aktas) – 5 direktyvos¹¹;
  - b) Notifikuotų direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas baigiasi po 2004 m. gruodžio 31 d., skaičius: 44.
- 13) Notifikavimas (direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas nenustatytas):
- a) notifikuotų direktyvų skaičius: 27 (iš jų 2 nereikalaujančios nacionalinių priemonių).
- 14) Notifikuotų nacionalinių įgyvendinimo priemonių skaičius:
- a) iki 2004 m. gegužės 1 d. (išankstinis notifikavimas): 6380 (iš jų - 921 notifikuotos 2003 m. spalio 22 d. – 2003 m. gruodžio 31 d.).
  - b) po 2004 m. gegužės 1 d. (atliktų notifikavimo patvirtinimo veiksmų skaičius): 547.
- 15) Europos Komisijai perduotų direktyvų ir Lietuvos Respublikos teisės aktų atitikties lentelių skaičius: 54.
- 16) Vidaus rinkos generalinio direktorato prašymu parengtos informacijos apie vidaus rinkos sričiai priskiriamų direktyvų perkėlimą skaičius: 3 (2004 m. balandžio 30 d.; 2004 m. gegužės 28 d.; 2004 m. lapkričio 19 d.).
- 2004 m. lapkričio mėn. duomenys:
- a) informacija pateikta apie 1683 direktyvų (1579, kurių įgyvendinimo terminas baigėsi iki lapkričio 15 d. ir 104, kurių įgyvendinimo terminai vėlesni) perkėlimą;
  - b) iš direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas baigėsi iki 2004 m. lapkričio 15 d.:
    - i) dalinai perkeltos - 8 (0,5 proc.) direktyvos.;
    - ii) neperkeltos - 5 (0,3 proc.) direktyvos;
  - c) iš direktyvų, kurių įgyvendinimo terminas baigėsi po 2004 m. lapkričio 15 d.:
    - i) dalinai perkeltos - 7 (6,73 proc.) direktyvos;
    - ii) neperkeltos - 58 (55,76 proc.) direktyvos.
- 17) Iš Europos Bendrijų Komisijos gautų oficialių pranešimų apie pažeidimus skaičius: 15. (8 pažeidimo procedūros Lietuvos nuomone yra nepagrįstos – tikėtina, kad jos buvo inicijuotos dėl techninių Europos Komisijos klaidų).
- 18) Surengtų seminarų skaičius: 5:
- a) Lietuvos atstovų ES darbo grupėse ir komitetuose vadovo pristatymas (2004 m. kovo 26 d.);
  - b) Europos Sąjungos teisės taikymas (2004 m. balandžio 22 d., kartu su Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos);
  - c) Direktyvų perkėlimo ir ES teisės įgyvendinimo planų rengimas bei įgyvendinimo priežiūra (2004 m. gegužės 13 d.);

---

¹¹ (2003/55/EB, 2003/88/EB, 2003/8/EB, 2003/37/EB, 2004/103/EB)

- d) Elektroninio notifikavimo duomenų bazės pristatymas ir jos pildymo mokymai (2004 m. gegužės 19 d.);
- e) Europos Komisijos veiksmai, susiję su pažeidimo procedūra pagal EB steigimo sutarties 226 str. (2004 m. gruodžio 3 d., kartu su Europos Komisijos TAIEX biuru).